

کۆنگره‌ی دیمه‌یی په‌کۆنگره‌ی ئاڤره‌تانی عه‌ره‌یی

لایه‌نگی سیریه‌کی ته‌واوه

بـ

دهوری ئاڤه‌رت له‌ کۆمه‌ل دا

په‌سه‌ره‌رشتی سه‌ره‌کی فه‌رمانه‌ده‌م صه‌مده‌م
کۆنگره‌ی دیمه‌یی په‌کۆنگره‌ی ئاڤره‌تانی عه‌ره‌یی له‌ژێر
ده‌ره‌سه‌یی (لایه‌نگی کردنی پیکه‌راوی ئاڤره‌تانی
به‌ته‌ن کردنی ده‌وری بۆ پیکه‌ره‌وتی ئاڤه‌رت و
بێتانی کۆمه‌لیکی عه‌ره‌یی پیکه‌ره‌وت و) له‌ 28
بۆ 30 کانۆنی دوهمدا به‌سه‌را .

له‌ جیانی سه‌ره‌کی فه‌رمانه‌ده‌م صه‌مده‌م سه‌ین به‌رێژ
مه‌ مح‌الدین جن‌گری سه‌ره‌ک کۆمار ئه‌م کۆنگره‌ی
کرده‌وه .

له‌م کۆنگره‌یه‌دا نوێنه‌رانی عه‌ره‌یی و بێانی که
له‌م وڵاتانه‌ پیکه‌هاتبو (ئوردن - ئونس - مغرب -
کویت - جیبوتی - فلسطین - مصر - هه‌مان -
په‌مه‌نی ژورو ابوظبی - صومالی دیموکرات - سه‌ه‌واو
ئه‌ریتریا - جه‌زائر) گه‌توگۆیان کرد ئه‌مه‌ سه‌ره‌رای
پیکه‌راوه‌کانی کارو ته‌ندروستی و کشتوکال و منالان
ده‌وله‌تی نوێنه‌رانی لێژنه‌ی ئابوری ئه‌فریسی و
لێژنه‌ی ئابوری کۆمه‌له‌یه‌تی رۆژئاوای ئاسیا .
هه‌روه‌ها بانی به‌لگه‌نامه‌ی ستراتیژیی کار

پیکه‌راوه‌کانی ئاڤه‌رتان تا سالی (2000) کرا .
بۆهێتانه‌دی ده‌سه‌کۆتی مه‌زن و کاربکه‌ر له‌تیوان
ده‌وله‌تانی عه‌ره‌یی دا .
هه‌روه‌ها له‌م کۆنگره‌یه‌دا پاسیویه‌کانی لێژنه‌ی
کاروباری دارایی بۆ سالانی (1981 - 1985)
باوه‌ری له‌سه‌ر هه‌تارا .
(له‌گه‌ل میوانه‌کانی کۆنگره‌دا)
رۆژنامه‌ی هاوکاری چاری به‌ ژماره‌یه‌ک له

به‌شدارانی کۆنگره‌ که‌وتو چاوپیکه‌وتنی په‌که‌می
له‌گه‌ل خاتو (تریا عبید) بو که‌ شه‌راهه‌ له‌ لێژنه‌ی
ئابوری رۆژئاوای ئاسیا ووتی :
ستراتیژیی کارو پیکه‌راوه‌کانی ئاڤه‌رتانی
عه‌ره‌یی تا سالی (2000) که‌ له‌م کۆنگره‌یه‌دا روتووژی
له‌سه‌ر کرا برییه‌ی له‌ ده‌سه‌نیشان کردنی داروژی
کاری ئاڤه‌رتانی عه‌ره‌یی و هاوکاری تیوان ئه‌ندامانی .
هه‌روه‌ها ووتی شادمان به‌ به‌ستی ئه‌م

کۆنگره‌یه‌و که‌ به‌شیوه‌یه‌کی دیموکراتیکانه‌ باسی
گه‌تو ئه‌و خه‌ڵانه‌ کرا که‌ خرابونه‌ رو . هه‌روه‌ها
سویاسی خانو (منال بونس) او په‌کۆنگره‌ی گه‌ستی
ئاڤه‌رتانی عێراق ئه‌که‌ین چونکه‌ یارمه‌تی ئاڤه‌رتانی
عه‌ره‌یی و ده‌وله‌ته‌ ده‌سته‌کان ئه‌ده‌ن .

هه‌روه‌ها خاتو نوێنه‌ری پیکه‌راوی کاری
عه‌ره‌یی تونسی :

ووتی : شادمان به‌وه‌ی که‌ په‌کۆنگره‌ی پیکه‌راوه
نێشتمانه‌کان له‌م کۆنگره‌یه‌دا کۆبوونه‌وه ، بۆ
دیوانه‌کردنه‌وه‌ی چالاکیه‌کانی ئاڤه‌رتان .

کۆنگره‌ش باسی راپورتنی مێژوویی و هه‌سه‌نگاندنی
کۆنگره‌ی ئابوری و به‌شدارانی کردنی عه‌ره‌یی تێدا
کرا .

به‌لام خاتو (میاده‌ عباس) له‌وه‌فدی هه‌له‌ستینی :

ستایشی سه‌ردم کۆماری به‌رێژ (صه‌مده‌م سه‌ین)
کرده‌وه‌ سه‌باره‌ت به‌ چاودێری کردنی ئه‌م کۆنگره‌یه‌و
بایه‌خ‌دان و خه‌لان کردن و پشگه‌ری کردنی ئاڤه‌رتانی
عێراقی .

هه‌روه‌ها باسی ده‌وری ئاڤه‌رتانی عێراقی کرد
له‌بۆاری به‌رپێدان و کۆمه‌له‌یه‌تی و ئابوری و به‌شدارانی
کردنی له‌ هه‌موو بۆاریه‌دا شان‌به‌شانی بیاو بۆ به‌رگری
کردن له‌ خاسی عێراق و بونی عه‌ره‌یی .
(« بۆگه‌رامی به‌شداران »)

له‌ تیوان رۆژانه‌ی کۆنگره‌دا وه‌فده‌ هاوکه‌شه‌کان
پروگرامیکی تابه‌تیا هه‌بوو که‌ له‌ لایه‌ن په‌کۆنگره‌ی
عه‌ره‌یی به‌وه‌ ئاماده‌کراوو .

بریتی بو ، له‌سه‌ردانیک بۆ سه‌ر په‌که‌ری
شه‌هیدو بێنی پێشانیگای راپورتنی راپه‌یاندنی رێبازی
په‌کۆنگره‌ی . له‌گه‌ل ئاماده‌بوون بۆ کردنه‌وه‌ی بێانه‌یی
ئه‌مبنداریه‌تی گه‌ستی په‌کۆنگره‌ی سه‌ردانی موزه‌خانه‌ی
عێراقی و به‌کۆنگره‌ی لێژنه‌وه‌ی ئه‌نجومه‌نی
لێژنه‌وه‌ی زانستیان کرد .
ئهم سه‌ره‌رای چه‌ند ئاهه‌نگیکی هونهری .

ذکریات مح‌مه‌د حسن

هونهرمه‌نده‌ن له‌یه‌كو نزیك خه‌شته‌وه‌یه‌تی
شه‌راهه‌یانه‌ له‌ کارمان و له‌ رێبازی هونهریمان
زینده‌کونه‌وه‌ی که‌له‌بۆوری ته‌واپه‌تیمان .

• هونهری سیرامیک به‌شی سه‌مه‌ی پێشانیگای
گه‌ستی هونهرمه‌ندانی کوردی پیکه‌ره‌وتی هه‌تانه‌وه
• • • • •
• مامۆستای سیرامیک مح‌مه‌د حه‌مه‌ سه‌هید له‌ وه‌لامی
ئهم پرسیاره‌ که‌ هۆی که‌می به‌ره‌مه‌سی سیرامیک
چه‌ه‌ ده‌ستی : -

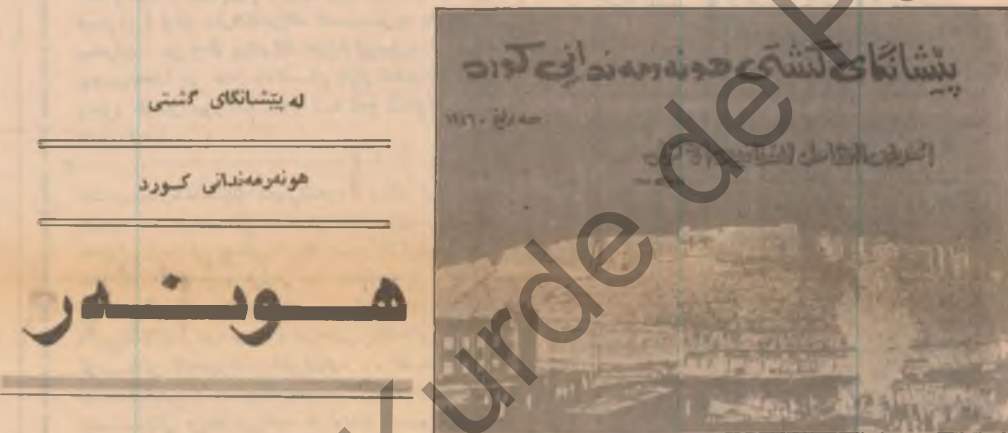
- به‌ره‌می سیرامیک پێوه‌ستی به‌ ژۆر شت
هه‌یه‌ بۆ ره‌خساندن ئه‌گه‌ر چی به‌رجه‌ست (ماده)
سه‌ره‌که‌یه‌کی (گل) به‌لام هه‌ندێکی تری به‌
ئاسانی ده‌ست ناکه‌وێ . له‌به‌ر ئه‌م هۆیه‌ به‌ره‌م
که‌مه .

هه‌روه‌ها له‌ وه‌لامی پرسیاری دوومه‌دا که‌ چ
پاشه‌ پۆژیک چاوه‌ڕوانی ئه‌م هونهره‌ ده‌کا ؟ ووتی :
- سیرامیک له‌ کوردستانا به‌م شێوه‌ی ئیستا
ئێستیکه‌ تازیه‌ ، سه‌ره‌رای ئه‌وه‌ی ته‌نگو چه‌له‌مه‌ی
له‌ پێدايه‌ ، به‌لام چێچێ خۆی کرده‌وه‌وه‌ له‌ ناو
هونهره‌ ته‌شکێله‌کانی تێداو سال به‌ سال
پێشکه‌وتووته‌ ده‌پیت . ئه‌و هونهره‌ تازیه‌ له‌
کوردستانا تانویه‌تی خۆی پێناسه‌تی به‌ جه‌ماوهر .
• هونهرمه‌ند ناصر توفیق که‌ نه‌خه‌شه‌کێشێ
بۆسه‌تری پێشانیگایه‌ به‌ دوو دیبه‌تی کوردستانیش
به‌شداریی کردوه . • • • • • ئه‌م پرسیاره‌مان لێ پرسی :
- ئایا ، له‌مه‌و پێش هه‌چ رووداویکی هونهری
ته‌شکێلی کوردی به‌م جۆره‌و گه‌وره‌یه‌یه‌ بوه‌ ؟ ئه‌میش
ئهم وه‌لامی داوه‌ : -

- وه‌کو من بزانه‌ هه‌چ رووداویکی هونهری
کوردی به‌م گه‌وره‌یه‌ به‌م جۆره‌ نه‌بووه ، له‌ سالی
1974دا ئیستقالی به‌کمی هونهری کوردی له‌ به‌غدا
کراوه‌ به‌لام به‌شداربووه‌کان به‌م یادبه‌هێژ و نه‌بوون
هه‌ندێک لایه‌نی ته‌شکێل و ده‌سه‌ر سیرامیکیش تێدا
نه‌ئیه‌را .

• هونهرمه‌ندی کوردی ناسراو مامۆستا مح‌مه‌د
عارف به‌شداریی ئه‌م گه‌تو گۆیه‌مان ده‌کا ده‌باره‌ی
ئاماده‌کردن هه‌تانه‌دی ئه‌م پۆژه‌ گه‌وره‌یه‌ ده‌ستی : -

- له‌و کاتوه‌ که‌ بومه‌ پرس پێ کراوی هونهری
له‌ ئه‌مبنداریه‌تی گه‌ستی رۆژنێری و لاوان له‌
هه‌ولێر ، چێچێ کردنی موزه‌خانه‌ی هونهرمه‌ندانی
کورد . وه‌ک ئاواتیکێ پیرۆز . له‌به‌ر چاومان بیوو .
ئهو موزه‌خانه‌ی که‌ به‌ره‌می نیکارکێشوو
په‌یکه‌راتشو سیرامیکه‌ به‌ کوردیه‌کان کۆ بکاته‌وه‌
پێته‌ به‌دی بنه‌غه‌ی موزه‌خانه‌یه‌کی مه‌زن له‌ دوا
پۆژدا . به‌م جۆره‌ به‌شیک له‌ گه‌نگه‌ری به‌شه‌کانی
سامانی ته‌واپه‌تیمان پارێزگاری بکړو له‌ هه‌مان
کاتیشدا ئه‌م به‌ره‌مانه‌ ده‌روازه‌یه‌کی فراوان بۆ
مێژوونووسی هونهری و په‌خه‌گر ئیۆرپه‌سه‌که‌مان
بکاته‌وه‌ بۆ نووسین و لیکۆلینه‌وه‌ ، ئه‌م شته‌ش لایه‌تیکی
تێژی مێژووی هونهری کوردی دروست ده‌کا .
له‌سه‌ر ئه‌م بنچو بنه‌وانه ، باگه‌وازیگمان بۆ
هونهرمه‌ندانی کورد بلاو کردوه ، که‌ به‌ دوور
درێژی مه‌به‌سی پۆژه‌ی موزه‌خانه‌ی باسکراوی تێدا
به‌دی کراوو کاتیکێ باشیش بۆ پێشکه‌ش کردنی
به‌ره‌م داڤاروو . به‌م جۆره‌ زیاتر له‌ (75)
هونهرمه‌ند به‌ره‌میان پێشکه‌ش کرد که‌ ئیستا هه‌لێکی
خه‌نجیلانه‌ باوه‌ش بۆ ژماره‌یه‌کی ژۆر نااب له‌
هه‌لێزاده‌ی ئه‌م به‌ره‌مانه‌ کرده‌توه‌ . به‌م جۆره
به‌که‌م هه‌نگاو له‌ کردنه‌وه‌ی موزه‌خانه‌ی هونهرمه‌ندانی
کورد که‌ وه‌ک خه‌وتیک ده‌هاته‌ به‌رچاو ، چێچێ بوو .
ئهم شته‌ش به‌ پشگه‌ری ئه‌مبنداریه‌تی گه‌ستی
هونهرمه‌ندان و رۆژنێری کورد هاته‌ دی .

هونهر

ئاڤه‌رتی پیکه‌ره‌وتی وڵات

یاسه‌مین مح‌مه‌د به‌رزی

خۆشه‌ویستی هونهردا ئه‌وتوێهه . سێهه‌م : کورد -
ئهم وشه‌ پیرۆزه‌یه‌ که‌ خۆمی پێ ئه‌مه‌لمه‌وه‌ له‌
کسانی ترم چیا ئه‌کانه‌وه . • • • • •
بۆ هونهرمه‌ندانی کورد ، ئه‌و خه‌وه‌ پیرۆزه‌یه‌ که‌
خه‌وی پێوه‌ ئه‌بێنن و تێدا تومار کراوه . ئه‌م رووداوه‌ باخود
نابیت چونکه‌ سێگای پاراستنی که‌له‌بۆوری سامانی
نه‌توه‌ به‌که .

• ئه‌م پێشانیگایه‌ هه‌نگاویکی ژۆر پاشه‌ ،
هه‌نگاوی گه‌وره‌ش ئه‌وه‌یه‌ که‌ ئه‌م به‌ره‌مانه‌ له‌
به‌غدا و ده‌روه‌ی وولات پێشان به‌دی . • • • • • به‌لام ،
ئایا ئه‌م پێشانیگایه‌ ئه‌و ئاسته‌و به‌یه‌ی هه‌یه‌ که‌ شایانی
ئهم هه‌نگاوه‌ بیت . • • • • • تێدا هونهرمه‌ندانی علی لطیف
بیرو رای خۆی ده‌ره‌په‌رێژو ده‌ستی : -
ئهم به‌که‌م پێشانیگایه‌ که‌ زۆریه‌ی هونهرمه‌ندانی
شه‌راهه‌کانی کوردستان به‌شداریان تێدا کردوه له‌
بۆاری (نیکارکێشان ، هه‌لکۆلین ، سیرامیک ، ئیسی
مسکاری) او چونکه‌ له‌ سه‌ره‌تاوه‌ وێسترا که‌ ئه‌م
پێشانیگایه‌ بکێشه‌وه‌ زۆریه‌ی هونهرمه‌ندان تێدا
به‌شداربوو ، له‌به‌ر ئه‌وه‌ی ئه‌م مه‌به‌سته‌ هه‌بوو له‌
ئارادا ، به‌لای مه‌هوه‌ کاره‌ هونهریه‌کان پێژه‌ی
سه‌ره‌که‌وتوو هونهریان وه‌کو به‌ک نه‌بوو . ئه‌گه‌ر
بیت و لێژنه‌یه‌کی پێچۆ ده‌ستیک به‌ هه‌لێزاردنی
ئهو کارانه‌ بکات ، وا بزانه‌ ئه‌و کاته‌ ئه‌و به‌یه‌ی
ئیه‌یت که‌ شایانی ئه‌وه‌ بیت بیری بۆ (به‌غدا) او
شه‌راهه‌کانی ترو ده‌ره‌ی وولاتیش .

• چه‌گه‌ له‌ هونهری نیکار کێشان هونهری
په‌که‌راتشی به‌شیکێ گه‌نگی تری ئه‌م پێشانیگایه‌
پیکه‌ره‌وتی . • • • • • له‌ په‌یکه‌راتنه‌کانی کورد که‌
به‌شداریان کردوو چاومان به‌ هونهرمه‌ند حکمت
هه‌ندی گه‌وتو ئه‌م پرسیاره‌مان ئاراسته‌ی کرد : -
- ئایا ره‌خته‌و پێشنیارت چێن به‌رامبه‌ر ئه‌م
پێشانیگایه‌ ؟ وه‌لامی دا : -
- خۆزگه‌ هه‌مو سالتیک بان به‌ دور سال
جاریک ئه‌م دیداره‌ گه‌وره‌یه‌ ساز ده‌بو به‌شداربوونمان
گه‌وره‌ترین خۆشه‌ویستی په‌کۆنگره‌ی خولاندوه .
ره‌خته‌م ئه‌وه‌یه‌ که‌ ئه‌گه‌ر به‌ دوو سال بان هه‌ر
سالی جاریک نکرێ ئه‌م کاره‌ دوورخه‌شته‌وه‌ی

(بیه‌ناله) واته (پێشانیگای دووساله) باخود
(تریناله) واته (پێشانیگای سه‌سه‌اله)ی هونهرمه‌ندانی
کورد ده‌ره‌په‌رێژو : -

- له‌ راستیدا ئه‌م پێشانیگایه‌ که‌ ساز کراوه
ده‌روازه‌یه‌کی نوێ ده‌کاته‌وه‌ و لایه‌ره‌یه‌کی تازه‌یه‌
ده‌خه‌رته‌ سه‌ر ئه‌و چه‌ند لایه‌ره‌یه‌ی که‌ ته‌مه‌نی
هونهری کوردی تێدا تومار کراوه . ئه‌م رووداوه‌ باخود
پێشانیگایه‌ بکێشه‌وه‌ نهریتیکی هونهری له‌
کوردستاندا به‌ شێوه‌یه‌کی زور چاکتر له‌م جاره
هه‌مو سالتیک باخود به‌شیکه‌ی (بیه‌نالی) باخود
(ترینه‌نالی)ی هونهرمه‌ندانی کورد به‌رده‌وام بیتو
بیتته‌ به‌دی بنه‌غه‌ی پته‌وی هونهری کوردیمان . • •
• ده‌رباره‌ی به‌ی هونهری ئه‌م پێشانیگایه‌ . • •
• هونهرمه‌ند سلیمان شاکر ئه‌م بیرووايه‌ی ده‌ره‌په‌ری
- بێن گومان کردنه‌وه‌ی ئه‌م پێشانیگایه‌ هه‌نگاویکی
ژۆر پیرۆزه‌و . • • • • • خۆزیا که‌ هه‌موو سالتیک
پێشانیگای وا فراوان بۆ هونهرمه‌ندانی کورد
بکراپه‌وه . ئه‌م پێشانیگایه‌ به‌ره‌می وای تێدايه‌ که
له‌ رووی هونهری به‌وه‌ نزمین ، به‌لام شێوه‌یه‌کی
گه‌ستی پێشانیگایه‌کی سه‌ره‌که‌وتوو و پله‌ به‌رزو دل
خۆش‌کهره . • • • • • هیوا دارم له‌ داهاهاتو ئه‌مه‌وه
هونهرمه‌ندانه‌ی که‌ به‌شداریان نه‌کردوو ئه‌وانیش
به‌شدارین .

• هه‌روه‌ها هونهرمه‌ندا دارا مح‌مه‌د علی ده‌رباره‌ی
هه‌مان پرسیار ئه‌م وه‌لامی داوه‌توه‌ :

- پێشانیگایه‌کی بوختو ئایاوه‌ هه‌لگری
کۆمه‌لێک بیرو شێوازو ئاوه‌رۆکو ته‌کنیکه‌سی
هونهرمه‌ندانی کورد ، له‌م سه‌رده‌مه‌دا . به‌لام لایه‌نی
لاوازیش له‌ هه‌ندێک به‌ره‌ما به‌رچاو ده‌که‌وی .
• موزه‌خانه‌ی هونهرمه‌ندانی کورد هیواي گه‌وره‌ی
هونهرمه‌ندانی میله‌ته‌که‌مانه . • • • • • ئه‌م پێشانیگایه‌ش
بۆ ئه‌م مه‌به‌سه‌ پیرۆزه‌ کراوه . • • • • • هونهرمه‌ند
(علی کریم)یش به‌م ووشانه‌ ئه‌م شته‌ باس ده‌کا . • •
- سێ وشه‌ی پیرۆزن له‌ گۆیمان ئه‌زێزکێته‌وه
چونکه‌ به‌که‌م : موزه‌خانه‌ واته‌ بونی سه‌ره‌تایه‌ک
بۆ پاراستنی هونهره‌که‌مان و پێشاندانی بۆ نه‌وه‌کانی
داهاهاتو . دووم : هونهرمه‌ندان واته‌ ئه‌و که‌سه‌نی
خاوه‌ن به‌ره‌و سه‌لیقه‌ن که‌ بالۆته‌ی مێشکیان
پێشکه‌ش به‌ جه‌ماوهر ئه‌که‌ن و له‌ پێشوا

له‌ ژۆر چاوه‌ڕوویی ئه‌مبنداریه‌تی گه‌ستی
رۆژنێری و لاوان له‌ ناوچه‌ی ئۆتۆنۆمی کوردستاندا
له‌ پۆژی چوارشه‌مه‌ی پیکه‌ره‌وتی 10 - 1 - 1986 ،
مامۆستا سیروان جاف ئه‌مبنداری گه‌ستی ناوچه‌ ،
پێشانیگای گه‌ستی هونهرمه‌ندانی کوردی کردوه .

ئهم پێشانیگایه‌ که‌ بریتی به‌ له‌ به‌ره‌مه‌سی
هه‌لێزاردراوی (76) هونهرمه‌ندی کورد ، له‌ بۆاری
نیکارکێشان و سیرامیک و په‌یکه‌راتشی . بێن گومان
له‌به‌رپێش هه‌چ پێشانیگایه‌کی گه‌ستی به‌م جۆره‌و
به‌م گه‌وره‌یه‌ پێشان نه‌دراوه . هه‌مه‌جۆری پێشازو
بایه‌تر په‌نگ هۆی ئه‌م ئاسته‌و باه‌خه‌ بوو . له‌
پروانگی ئه‌م پێشانیگایه‌ش ، هونهرمه‌ندان و
رۆژنێریان و هونهردوستان و جه‌ماوهر ئه‌توان
هونهری کوردی له‌گه‌ل هونهری عه‌ره‌یی و جیهانی
به‌راووردی بکهن و به‌ شانازی به‌وه‌ باسی بکهن .

له‌گه‌ل ئه‌وه‌ش که‌م کورێ هه‌ر هه‌به‌و ده‌پیت
له‌ ئاسنی بدوین . • • • • • ئه‌م ده‌ره‌فته‌شم بۆ هه‌لکوت ،
له‌گه‌ل چه‌ند هونهرمه‌ندیکه‌ی به‌شداریی پێشانیگای
ناویراو ئه‌م گه‌توگۆیه‌ تۆمار بکهم . • • • • •
• به‌که‌م پرسیارم ئاراسته‌ی هونهرمه‌ندانی کوردی
ناسراو مامۆستا علی جۆر کرد : -

- له‌ پروانگی ئه‌م پێشانیگایه‌ره‌ چۆن هونهری
کوردی له‌گه‌ل هونهری عه‌ره‌یی و جیهانی به‌راوورد
ده‌که‌ی ؟

- به‌راووردیی هونهری کوردی له‌گه‌ل هونهری
عه‌ره‌یی دا له‌و بڕوايه‌دا که‌ جۆره‌ جیاپه‌وه‌یه‌که‌
به‌دی ناکه‌م ته‌نها ئه‌وه‌ نه‌ین که‌ هه‌ندێک هونهرمه‌ند
پێوه‌ستی به‌وه‌ هه‌یه‌ که‌ له‌سه‌ر بیرو باوه‌تیکی
زانباری و سه‌ردم کاربکات ، چه‌گه‌ له‌ به‌ست گه‌ری
جه‌ماوهر بۆ هونهری کوردی . به‌لام به‌رامبه‌ر به‌
هونهری جیهانی ته‌واپه‌تیم به‌ هونهر ئاوتیه‌ی
پێشکه‌وتنی گه‌لانه . • • • • • تا وولات پێشکه‌وتوو بێن
هونهر له‌گه‌لێدا گه‌شه‌ ده‌کاوه‌ و پێش ده‌که‌وێ .
وه‌ک هونهرمه‌ندیکه‌ی کورد دلم خۆشه‌و هیوام به‌ دوا
رۆژتیکي پروانک هه‌به‌ بۆ هونهری کوردی
رهمین .

• له‌گه‌ل هونهرمه‌ندی ناسراو (اسمعیل خیاط)یش
ئهم گه‌توگۆیه‌مان بوو : -

- هه‌مه‌ جۆری ئه‌م قوتابخانه‌ هونهری یانه‌
که‌ له‌م پێشانیگایه‌دا به‌رچاو ده‌که‌وێ چۆن شسی
ده‌که‌به‌وه‌ له‌ ئه‌نجامی چیه‌ به‌وه‌ مه‌تۆلاره‌ ؟
- هه‌مه‌ جۆری ئه‌م قوتابخانه‌ هونهری یانه‌
که‌ له‌م پێشانیگایه‌دا به‌رچاو ده‌که‌وێ دیاره‌یه‌کی
په‌وايه‌ له‌گه‌ل سه‌ره‌نای هونهری هه‌ر گه‌لیک . • • • • •
هونهری کوردیش هه‌تتا له‌ سه‌ره‌تایه . • • • • • به‌لام چه‌ند
پێشانیگایه‌ ئاشکرای چه‌ند هونهرمه‌ندیک هه‌یه‌و
هه‌ست به‌ ژۆر ئاست و پله‌ی جیاواز ده‌که‌ین .
هیوام وایه‌ که‌ له‌ دوا رۆژدا پێشکه‌وتنیکي هونهری و
رۆژنێری پێشێن .

• سه‌رۆکی به‌شی ته‌شکێلی له‌ به‌هه‌مانگای هونهره
جوانه‌کانی سلیمانی هونهرمه‌ند به‌هه‌تیار مه‌سه‌لامان
بێن و لێمان پرسی : -

- ئه‌توانی پێمان بڵێی ، ئایا چ پێشانیگایه‌
هونهری زیاتر هه‌ست و نه‌ستی جه‌ماوهر ده‌ره‌په‌رێژ ؟
- ته‌نها ده‌توانم بڵێم هونهری راست‌گۆر
هونهرمه‌ندی ووریاو به‌ره‌دار ، که‌ ده‌ووربه‌ره‌که‌ی
سه‌رچاوه‌ی به‌ره‌مه‌کانی بیت ده‌توانی چیکه‌ی خۆی
له‌ناو جه‌ماوهردا بکانه‌وه . بێن گومان رۆژنێری
جه‌ماوهریش گه‌نگه .

• هونهرمه‌ند کوردی حه‌مه‌ علی که‌ مامۆستایه‌ له
به‌هه‌مانگای هونهره‌ جوانه‌کانی سلیمانی چه‌ند سیرو
رپه‌یک ده‌رباره‌ی ئه‌وه‌ی که‌ ئه‌م پێشانیگایه‌ پێشێن

بۇ يادى سى وھەشت سالەى
ياپەرىنى كانوون ..

سى پارچە لە

(قەسىدەى ۱۲ نامە

بۇ عىراق) ھو

شىعیرى : عەبدولھەب بەياتى

ۋەزىپىسى : د. عىزەدەین مستەفا رەسول

— ۱۰ —

■ ۲۷ كانوونى دووم ■

تالى پروناكى ، ئەى پردى خوتىنى
شەنەقى ھىزىنى تالو راپەرىن
بلى وا خوتىنى
پۆلەى بىن تاون
بە خورەم رزا
بە شەوى تارى سىدارەى زىندان
بلى ئەوتە
وا بەرتوبە
شۆرىنى گەورە

ئەى خوتىنى سوورى پردەكەى خوتىنى
ئەو كاتو دەورە
بلى دووا خوتىنى
ئەى شازادە شار
گەوا ھە كەوا
بەغدا ناخەوئ
بەغدا بەيتار

بەغدا وا خوتى قورباىنى كاروان
پۆلەى بان گرتە بەر بەرەو سەرگەوتن
بەرەو ئاسۆى زىبان

— ۱۱ —

■ قەبىسى ■

ئەى قەبىسى ئەى پۆلەى شىرىنم
پاستىنى زىبان
لە مەركى تۆو نازدارانما
باش ئەبىنم
ئىتر بىز كۆى ئەچى ئوغر
ھىششەنا ھەك گول

ئاسكىر و چىر
ئىتر بىز كۆى ئەچى ئوغر
نابىسى ھاوارى داكىت
لە جەركى بەغداى زامدارا
كەوتۆتە پرسو سۆراخت
ئەپرسى لە ئەستىرەى دورو

كەى دېتەرە ؟
پۆلەى ھەك گول
گەش و پرو سوور
قەبىسى پۆلەى شىرىنم
دووا ئەقىنى نازدارو
رۆز شىرىنمى من

— ۱۲ —

■ دەست لە ملان ■

نامەى شىرىنمى من بۇ تۆ
وھەك خۆم ساكارو دلپاكە
وھەكو ئاواز ، زىبقو باق
ئاوازەكەى كارگەرانى
خاكى عىراق
زۆر دلپاكو زۆر سوارچاكە
دەست لەملان
پالەكىشەم دەستى بەيمان
بۇ ھاوونى بان
ھەر حەرفىكى دېرى جوانى
نامەى گەش وېر لە گىانى
خۆم ھەلكىشا لە خوتىنى گەش
ئەم نامەبەم بىن نەخشاندور
بەسئورا
ناردم بەش بەش

۱۹۵۷/۱۲/۲۶

(لە دىوانىكى ھەلبۇاردەى
ۋەزىپىسى : بەياتى ھەبەردى)

(ئەفە دەفنى ھوزانىيە)

لاھ روى دل روبا قەد شىرىنما كىيى تۆ
مەشى كۆتەر گۆل قوبىا زىبانىسا كىيى تۆ
جەعدى موسى طال طورى حورە عەبنا كىيى تۆ
خۇب خويىن جان فراىن غەم دەقىنسا كىيى تۆ
روضە كورئ قەلب جامىن مېم و سىنا كىيى تۆ

ئەى شىرىنما مە جەمانى بىن مئالى بىن نەظىر
چەبە نارى گۆل عوزارى زىر گۆھارى بۇ عەبىر
سىم زەندى لەل فندى روح بەندى قەلب كەبىر
بەزىن شوخى تازە خوختى مەشى دوختى طا حەبىر
ئەك روحانى مومىسانى گۆل جەبىنا كىيى تۆ

ئەو چ دېتە بەدرە نوره ئەو چ ئەبرونە چ نون
ئەو چ سەندۆنە چ بىكىن ئەو روونە لالە گون
ئەو چ رەش مارن دطارى تىلە تىل و سەر نخون
ئەو چ بەزىنە سەلوە قامەت بر زجان مەن يگون
دل نەربىسا پر عەجىن جەبە مېنا كىيى تۆ

شوخو شەنگى ماہ رەنگى رەش تە دەنگى چاف بەلك
بەرقو رۆزى چەرقو دۆزى سېنە سوئى دومەلك
گۆل بەخنا فى خوار گولاقن طا بەلاقن پر ھەلك
تىلە فشتى زەندە رەشتى ھوش مەشتى ئەى چەلك
قنتە خىزى قەندە بىزى زولف حەنايا كىيى تۆ

ئەو چ گۆل سورن دىشەنگى ئەو چ رىحان لادور
ئەو چ دەستو زەند كمانى ئەو چ ئىرن جەرح كور
ئەو چ چافى تىزە نۆر ئەو چ ئەندام بەلور
ئەو چ سېنە ئەو چ گەردەن ئەو چ
ئەلتى مەستى مەى پەرسى دل شىشا كىيى تۆ

ئەو چ دۆن پر جەواھر ئەو چ لىفن عشوہ كو
ئەو بنا گوشن چ سېمەن دل زرى بو بر بخو
ئەو چ ياقوتن چ لەمەن ئەو چ طوارن گەلو
چارى باقىن تىقايىن دا تەجلا بىت رو
ماكو طە بىت فېداىن تە نازىنسا كىيى تۆ

دل روبا : ئەو قىزا ب جوانىا خۇ دلن لاوكى
بخو دەت .
گۆتەر : گۆتەر ، مەشى گۆتەر : رىقە چۇنا كەوئ
جەعدى موسى طال طوى :
طوى : طور ئەف مالكە ئىشارتە بۇ ئابانا قورنانا
پىرور : سۇرە طە ئاباىت : ۱۲ :

« انا ربك فاضع نعليك انك فى الوادي المقدس
طوى وانا اخترتك فاستمع لما يوحى انى انا الله لا اله
الا انا فاعبدنى واقم الصلاة لذكري » .
دل فەرىپ : دل سەردا بر
تقاب : بىچە ، ھىزار

۱ - چەى دلخوتىيە تۆ ئەف ھەردو ھوزانە تەمامى
بىت تۆ دەست قىيىندا بىت بەلاقە بوون
ھەر چەندە ھندە كالكىت دىوانا كرمانجىدا
نەھانتە ل فرما ھەندە .

۲ - « دىوانا كرمانجى » دى عبدالرحىم بوسىف -
نەجف ، ۱۹۷۱ .
۳ - ھوزانقائىت كورد - صادق بىگمەلدىن ،
بەغدا ، ۱۹۸۰ .

۴ - مخطوطات فرېدە ، مطبوعات نادو - الجىرە ،
الاول - د . معروف خرنەدار - كلىة الاداب ،
۱۹۷۸ .

« بىنقە بتەناھى ئەى ھەقال »

نەرىچ ئەوان سونە خاربون
بو ھەلاتسا رۆزەكا گەش و رون
بو ھەلاتسا رۆزەكا گەش و رون

ئەى ھەقال : دەمى عورا گوھدابه
ستراىتد تە . خو بەقاندىن ...
نەرىچ باران بو جېمان باراندن
بىدېننا باران ، ئومىتدو ھىقبا
دگەل خودان سوزا خو ئالاندن
جېمانى كراسەك شىن كره بەرخو
رخەبانگىرا چوختى عشقن ھەلاندن
نەرىچ ئەوان چىا دىسماندن ...
قەنىت نىزىگرا لەر گورئ تەبىن
پىرۆز دچكلاندن .

بىنقە بتەناھى ئەى ھەقال
بەقىت ستراىتد تە لەر
دار بەروىت وەلانى دىق بەخشىن
و بو لىقئىت زاروكتى بىن كەس
و بىن خودان دىق فەگوھىرىن
دگەل سروشتا وەلانى قەشەنگ
ولەر كىلپا تەبىر تە دىق فەكئىرىن
ولەر كىلپا تەبىر تە دىق فەكئىرىن

ھوزانەكا نە بەلاقىرى بەلى يا كىيە؟؟

انور محمد طاهر

شوخ شابالا كىيى تۆ بان زى ۋەك با (مەلەىن باىيە)
دجىت تۆ دىبۇستە

صبح و ئىقاران شەفا طارى شەمەلا كىيى تۆ
(لىلە القدر او بەرانى نور مالا كىيى تۆ بەلى ۋەك
سەبدا) (۶) « عبدالرئىب يوسف » شەك شكاندى و
گۆنى ھىش ديار نەبوو بە كىيى بەرا كىيە بەلى
سەبدا (۷) « صادق » ز بلىچ شىركو مېجر سونى ،
مەخمەد ئەمىن زەكى ۋە رگرتىيە كۆ بائە ل سالا
زبان و ل (۱۴۱۷ - ۱۴۹۵) .

فېجا كا (مەلا طاھا) بەل كىز وەختى ژىسا
بىت تۆ ئەف ھوزانە سەر تەفتىن (ماجى او) بائى)
راچاندىت بائە .

۱ - مەسارف خەزىنەدارى (۸) دكتىيا خودا
مخطوطات فرېدە | نافتىت گەلەك دەست نقتىسو
ھوزانقائىت بىن ھىتتا بەلن بەحس چ ناغا نەكرى كو
(طاھا) بىت .
كۆلكا قەنتى مە گەلەك تىك ئالوز بوو نۆ
سەرى بەندى طە بەرزە بوو .

ھىقى دكەن زىغەمخورت ئەدەبى كلاسكى
كۆل دىف بچىن كائەفە كىز طاھابە نۆ چ
بەرھەمىت وى ھەم بەلاقە بىك .

۱ - چەند ھوزانقائىت خاىر ھوزانقائىت دى بىت
نە بەلاقىرى دەستىقائىت دا بىت ھەمىن
دگۆتارەك دى مەن نامادە كىر ب دىزىزى
دى سەر ناخىن .

۲ - ھوزانقائىت كورد دانان و توبزاندنا كىيى
بەلەلدىن نامىدى - بەغدا ، ۱۹۸۰ .

۳ - بەف - تۆمەلا بەرھەمىت ئەدەبى - ئىكەت
نقتىە قانئىت كورد تاپن دەكئى ، زىمارە
سالا ، ۱۹۸۰ .

۴ - احمد خانى - شاعرا و مەكرا - بەغدا ، ۱۹۷۹
د . عزالدىن مصطفى رەسول ، بەر پەر (۵۰۳) .

ئەف پارچە ھوزانە مە ز دەستىقائىكى (۱)
۱۰۰) بەرا چ مېزۆ سالا تەدا نېنە تىن نافتى
خوداىن وئى نەبىت كۆ ب حوربى سوور نقتىسە
(صاحبە و مالكە ابراهيم بن سيد احمد البىسكى)
ئەف پارچە ھوزانە ل پىشېن سەر نقتىسە
« طە فرمايد » يەنى « طاھا گونى » تىن ئەف
ھوزانە م ن نافتى وى مە دىنە نۆ نافتى وى ل مالكا
دوبماھىن دەھىت :

ماكو طە بىت فېداىن تە نازىنسا كىيى تۆ مە
سەر فى ھندى فەكۆلى و پىيار كر كا ئەفە كىز
(طاھابە) .
خشا مە ھوسا د چۆ كۆ با (شىخ طاھابىن
مانى) بىت .

بەلن بىشى مە سەح كرىبە وان ھوزانقائىت
سەبدا صادق بەلاق كرىن ل كىتيا (ھوزانقائىت) (۲)
كورد) دا ئۆ وان ھوزانقائىت مەلا طاھابىن مانى
(نىقىن وى) بەلاقە كرىن ل گۆفارا بەفدا (۳) ئەف
ھوزانە تىدا نەبو ؛ ئەفە خالەك خالا دووئ ناز
ناقتى (شىخ طاھابىن مانى) د شىمىردا (بەئى) يە
كو ئەفە ل دوبماھىكا ھەمى ھوزانقائىت خودا ئاشكرا
كرىبە . ۋەك رەوشتەك ھەمى ھوزانقائىت كلاسكى
تېن ما رۆشنىيەرى چەلەك كۆ ئەف ھوزانە با وى

بىت ئەو زى سىد طاھابىن كورئ ئەبو بەكرى مەلا
عەلى ئەوارسى كۆ د . عىزەدەین مستەفا رەسول
دەست خەت وئ بوسخا سەر رافەكرنا مەم و زىنى
بەلاق كرىبە (۴) بەلن ديارە ز وئ دەست خەت كۆ
ھەتا سالا (۱۹۳۶) چ بىن ساخەو ئەف چەندە رەت
دېت چوئى دەست نقتىسە گەلەك كەفترە
ئەف ھوزانە گەلەك ۋەك و نكو دىمەنىت ھوزانە
« ماجى » دجىت دەمى دىبۇست سوور گۆلا غونچە
دەمى نازك ئەالا كىيى تۆ مە ھوشا دل بىرەھەن

يادى ھوگو

ۋىبا عمر امين

لە بەرەمبەياتى مېزۆوھە .. مىللەتان
حورەمى زاناو رۆشنىيەرو مەزنانى خۇبان گرتوھو
فەدىران زانبون .. بەلام بەداخەمە زۆرەبى زۆرى
ئەم فەدىر زاننە دواى مردىيان بوھ .

كەم ھەلەكەتوھە لە سەردەمى زىبانىنا
زەردەخەنەبەكەن تىن گىرا بىن . تەننەت
بەبەردەكائىش كراون و توشى ھەزاران دەردەسەرى
چەوساندەوھ بوون . دواى مردىيان ئىجا بۆيان
كەوتوونەتە قوربىيان . ھۆى ئەمە زۆر جار لەبەر
جۆرى بىر كەردەھو دوا كەوتووبى كۆمەلەكەبەن
بوھ . كۆمەلە خەلك نەبانوئانبوھ لىبان بگەن
تا ماوھەكى زۆرى بەسەرا تىبەپوھ . لە ئەنجامى
پىشكەوتن و بەرز بووئەوھى بەلى زانبارى و ھوشبار
بوونەوھ بۆيان دەركەوتوھە كە بىر بوزاھو كوردەوھى
فلانە كەس و فلان كەس زۆر مەزەن بوھ ، ئىجا
نارىبان خستوونەتە ناو لىستەئەئە مەزنانو
شانازىيان بىن كرددون . سوونەئەئە ئەم بابەتە لە
مېزۆودا بەگجار زۆرە .

نەرىستار شۆسى سامۆسى سى سەدە پىش
زايىن راي كەباند كە ئەرز ناوھەستى كەون ئىيە
ۋەك خەلك تىن كەبىشتوھ بەلكو كەكەبىكە لەكەل
كەركەبەكەئى ترا بە دەورى ھەتارا ئەسووپتەوھ .
خەلكەكە گالتەئە بەم قەبە ھاتو نەرىستار شۆسىيان
بە شىتە لە قەلەمدا . دواى دوو ھەزار سالا
نىكولاي كۆبىرىنىكەس دووبارە ئەم رايەى پىشكەش
كردەوھ .. ئەوسا خەلكە كە دابىبان بە مەزنىي

..... لغان روزا کتیبخت گوردی سلاف
ژ کتیبیا گیاو دهرمان وهرگرت و جهن وی لسمری
دیوانی خوش کر ، نف کتیبه یا دهرکته ژ نمینداریا
گشتی یا روشنبیری و لاوان لدههرا کوردستانی ،
ل چاپخانا روشنبیری و لاوان هاتیبه چاپکرن .

خودان کتیبی (سمداله حسین بامهرنی به)
یا پتک هاتیبه ژ (۱۶۵) بهر بهرا قهواره (۱۶ × ۲۴) ،
فنج کتیبی نافن (۱۳۰) گیا و دهرمانا دناف
بهرهبریت خودا بن پتچای ژوان (۷) دهرمان و
(۱۲۳) گیاه خودان کتیبی بهراهیک یا نفیسی و
وتنه همی وی بدهستن خو چن کرینه .
هروسا لین ناف و تیشانیت (نف کاره)
کاک ادیس محمد علی بهر بهرهک بن نفیسی وژی
زهحمتا بکتیبی نه بری .

نافهروک بدهستن خو و شتیوی خو نفیسی به .
جهت هندهک گیا دیارکرینه .

نافیت گیای ب پیتیت لاینی نفیسنه .
پتچا جوانی نف بجن کتیبیا چوبه خارو
پیداچونهکا سفک پتچا چوب من پتچی زانی کسو
کتیبی بکمه پتچ پشک .

- ۱ - نهو گیاییت دهرمان دیارکرین و نهژی
نیش و نهو پکا بکارنیشان .
- ۲ - نهو گیاییت دهرمان تیدا دیارکرین ،
بهلن نیشا وان دهرمانا نه دیارکرینه .
- ۳ - نهو گیاییت نیش و دهرمان تیدا دیار
کرین بهلن ریکا چارهسهر کرن دیار نهگری به .
- ۴ - نهو گیاییت دکتیبیا خودا نه دیار
کرین .
- ۵ - نهو گیاو دهرمانیت بدروستی هائینه
نفیسین ، نیش و دهرمان دیسار کرین و ریکا
چارهسهر کرن دیارگری .

(۱) نهو گیاییت نه دهرمان دیارکرین و نهژی
نیش و نهو پکا بکارنیشان . نهگر نم پتین و هتف
کهینه کتیبیا سهداین سمداله دئ کهلهک گیایا بینین
چ دهرمان ژئ دهرنه نیشینه . بهلن هسر دوئ
گافیدا دهرمانیت تیدا هین هندهک نیشا چارهسهر
دکن بهلن نف تته دیار نهکرینه بو نمونه کهلهک
گیاییت نفیسین بهسنا گیای پاکری و جهن لن
چتیدیت داخارا وی مشهکرنا فی توخمه گیایه ژهر
جوانی و پتینا وان . هکه هیرک هرزیت خو بکهین
دهرمانهکن باش و هیزا بن دناف فی توخمه گیای دا
همی ... نهو ژئ هسر وهکی وی دیار کری کسو
جوانی و پتینا خوشه . نهغه دهرمانهکن دهرونیبه
کهلهک نیشیت دهرونی چارهسهر دکن وهکی پتین
فرهه بوچ و نهو پون بهلن سهدای نف تته
دیارنهگری به هکه هاتبا دیارکرین دا پتر خویندهفان
تامن ژئ وهرگرت . هکه سهداین سمداله پیچک
هرزیت خو کرینانه نهرو نیشیت دهرونی کهلهکیت
مشه و بن مشه دین وهکی نیشا هرزکرین و
(قهلهفن) و پتین تمکین و خموکین نف نیشه

گیاو دهرمان

ویدا چونهک

مسعود حسین بۆکانی

همی ژ خهمی و نههری و گبرو گرفتسا چن دین
فتیچا جوانی و بهن خوش دهرمان بو نیشیت
دهرونی ژسهر فنج چن دئدئ قفیت ههرکهسهک دناف
باخچیت خویند مایدا گیاییت جوانین و پتین
مشهکته و بهرفرهه بچین . هکه نم هتف
کهینه هنده مالا کو باخچه تیدا نهبن دهم مروف
دچینه ژورقه پتینا مروفی نیکسهر دئ نهنگ
بیت و مروف دئ ههست پتین نهنگین کته .
بهلن نهومالیت باخچه تیدا پتینا مروفی فره دیت
دهم مروف گیاییت جوان و رهنگیت جوان دبینیت
و پتینا خوش لدنیت مروفی ددهت .
هوسا سهدای کهلهک گیاییت ریزکرین بهس
بو جوانین دپتین وهکی .

- ۱ - خرتولک (بهیوناشین)
- ۲ - هلال
- ۳ - بهیونیا بهرکهفیا
- ۴ - رهبنوک
- ۵ - شهقا
- ۶ - کولیل همس
- ۷ - گول هرج
- ۸ - بهوک
- ۹ - گزنکا بکولیک
- ۱۰ - گول شهلیل
- ۱۱ - زبانه
- ۱۲ - تورینگه
- ۱۳ - لهیلانوک
- ۱۴ - سمبل
- ۱۵ - نیرگز
- ۱۶ - کولیکا دارئ لاندکن .

هندهک گیاییت هاتین بهس بو خارتن وهکی :
۱ - لدیش ۲ - ختک ۳ - چهفر
۴ - بانفک ۵ - سیرک ۶ - بهربخونیک
۷ - باک ۸ - گیا تاجک ۹ - کهفله پیر
۱۰ - گیز بهلدک ۱۱ - سبیک ۱۲ - گیزونیک
۱۳ - سلک ۱۴ - کولیل با ۱۵ - بن دارک

- ۱ - بیفوک ۲ - کیرات ۳ - کتیسر .
- ۴ - ترشوک ۵ - کاری ۶ - شیرمار
- ۷ - کولندئ نافن ۸ - بسادار
- ۹ - بهنی (خهلهندور) ۱۰ - ترشوکا کهوا
- ۱۱ - سبیت ۱۲ - بهر حهلیک
- ۱۳ - تهلیسک ۱۴ - لیلانک ...
- (۱۳) نهو گیاییت نیش و دهرمان تیدا
دیارکرین بهلن ریکا چارهسهر کرن دیار نهگری به .
نهف توخمه گیایه دهرمان تیدا دیارگری و
نیشا پتینه چارهسهر کرن زی یا گوتی بهلن لیسر
خویندهفانی یا بهززهگری ، چونکو ریکا چارهسهر
کرن دیار نهگری به و نهگوتی به ، هکه هاتبا و ریکا
چارهسهر کرن گوتبا دایتر خویندهفان بهسای و
سودی ژئ وهرگرت ، نه دما فهارتی دا نهوژی
کهنه ریزا وان گیاییت سود و بهسای هاتیبه
دینن .
وهکی :

- ۱ - هنکهدان ۲ - ههلز .
- (۴) نهو گیاییت دکتیبیا خودا نه دیارکرین .
.. سهداین (سمداله) ی کهلهک یا خو
وهستاندی لدیف فان گیایا گهریای کهلهک خهباتا
کری ژبو بهدا کرنا گیا و دهرمانا بهلن همجار کتیبیا
وی هندهک گیاییت هیلان و نه هلگرینه وهکی :
۱ - سپیندار ۲ - کناری .

(۱) سپیندار : دارهکه دهم کهلهک ستوبر
دیت بو کاری بکار تیت دکنه (گاریته) بو بانیت
خانیا هکه دزراف بن هنده شولن دی پچ دکهن
نهف داره هکه هاته برین دئ لسر فورم خو
شین بیت . نهف داره کهلهکا مشه نیاسه لهمی
کوردستان . دهرمان بو نیشا سوتن . دئ تابهکن
وئ نینن داننه سهر ناگری هاتا چیک چیک ناف
ژئ تینه خار نهو نافا ژوی تیت ، دئ دانه سهر
جهن سوتی .

(۲) کناری : نهغه زی دارهکه با پری
ستری به نهال و جهت بشاف شین د بیت بکار
دینن بو تانیت رزه و جهما نهف داره دهرمانه بو
نیشا کهلهک دیار و بهلاف لناف کوردا نهو زی
نیشا (بیروفتی به) کو نیشا کهلهکا نیاسه .
دئ تابهکن کنارین نینن داننه سهر ناگری
هاتا چیک چیک ناف ژئ دکهفیت نهوئ نافین
دئ داننه سهر جهن بیروف لن .

(۵) نهو گیا و دهرمانیت بدروستی هائینه
نفیسین نیش و دهرمان دیسارکرین و ریکا
چارهسهر کرن دیارگری .
نهف توخمه گیای همی دئ سود و بهای ژئ
وهگرین دئ بیت نهگرا بهر پتیدانا ساخهمین لناف
کوردا خوزی سهداین سمداله همی گیا بهی
رهنگی نفیسا بانه نهو زی بارا پتر کو چ کیماسی لن
نین مروف بهتافنی دئ بهای ژئ ببیت . نهو زی
پتیکهائینه (۷۵) گیا و دهرمان . لدوماهیکی
هیفی و نومیدا همیا سهرکتن و پتیکهتا سهداین
سمداله بو پشکا دووی ژکتیبیا گیاو دهرمان .

زانای ناودار تیودور بهلهاز له سالی
۱۸۵۱ز وه بق بهکم جار گرمی بهلهازیای له میر
دوژی بهوه . نهو نهخوشی یانمش که نم گرمه
دووچاری کونهدامی هرسو میزاونی دهکا به
ناوی نهو ناسراون . بهلهازیای میزش که بهیکه
له بلاوترنی نم نهخوشیانه له نهرفیقاو روزهلاتی
ناوهراست ، کرۆکی نم باسهمانه .

سووی ژبان :

مروّف دواین خاهخوئ بهو راستهوخو بههوی
مهلهکردن لهناو نهو ناوهی سهرکارای گرمی
بهلهازیای تبايه توش دهبیت . سهرکارایاش
پتیت دهبریتو له ریکهی خوینهوه له ماوهی
« ۲۴ » کازمتردا دهگاته چیه خوین هینرهو لیمفه
چوکهکان . نهمانهش بهدورهی خوینا لهیکهبن به
لورله خوینهکانی سی . دواي نهوهی گهشتیک
به خویندا دهکات له جکهردا لهنگر دهگرتو له
دهره خوین هینرهی جکه نهشونما دهکات .
دواي « ۶ - ۱۲ » ههفته نیرهو من بهی ههراشی
کرمهکه بو دوا ههواي « میزلدان ، پرۆسنتات
باخود خوینه توپی مندالان » کۆچو په دهکات .
لهویدا هم هتیکه دادهنیت هم کاری خوئی نهجام
دهدات . ههر کرمیکی من بهدریژایی ژبانی ، که
نهش دهبان سال دریژه بکیش ، رۆزانه نریکهی
(۳۰۰ - ۲۰۰) هتیکه دهکا . نم هتیکههش توپ
دهدرینه نامیزلدان لهگهل میزدا لهشی نهخوش
چن دینن . لهناو ناودا هتیکهکه دهشتیکیتو
میراسیدمایکی مهلهوان دهرهجهت خو نهگر بسو
ماوهی شهروژۆتیک هتیکه شهتاوکهی تابهت به
خوی نهروژی بهوه نهرا بن سجو دوو دهمسروئو
تهمهتیکه دریز بۆ نیمه جن دینن . بهلام نهکه

بهارزیای

ناماده کرن و گوړینی له نینگیزی بهوه

شاهش پهنگه بیتته هوی تهنگ بوونی بوری میزو
نهمش دهپتته هوی ههلهگهراوه جولهی دیواری
میزلدان . نهشهکردنی نهخوشی بهکه بههوی
گردبوونهوهی هتیکه لهوژیر توژی میزلدان دهپتته
هوی به نیشک بوونی میزلدان که له ریکهی نیشک
وهگرنتی سکوه دهپشکرتیت . هووکردنی بهک
لهدواي بهکی بوری میز بههوی بهکترپاره نهش
بیتته هوی سوتانهوهی گورچيله دوايش لهواو له
کارکوئتی . دهرکهوتوه بهوهندیک هبه له تیوان
شتر بهنجی میزلدان نهشهکردنی نهخوشی بهکه
بهلام هیشتا نم بهیوهندی به نه هلیتراهه .
به دهگهن ، گرمی بهلهازیا دهگانه خوینه توپی
بهرهوه درکهبهتک دهماخ نوش دهکات . له شیوهی
گورانی ژیری و بلیجی خوئی دهنوتین .

پشکین :

هتیکه بهلهازیای خوین له بهکتیک له
سهرهکانی دریکتی تیزی ههیه بۆ بهوونی نم چۆره
هتیکه به له میزی نهخوشدا ، بۆ ناسینهوهی نم
نهخوشی به بهکار دیت . نهسو خوین میزینو

کهبشت به خانهخوئ بهکهی نهوا دوو سپورهخانه
دروست دهکات . سهرکارا له کچه سپورهخانهکان
دروست دهبرو دهپتته ناو ناوهوه ، مروّف توش
دهکات .

وینهی بزیشکی نهخوشی بهکه :

گرنگترین نیشانهکانی توش بوون به
بهلهازیای خوین له کونهدامی میزدا دهرهکون .
توشبوونی کوشنده له نیرینهدا میزلدان بووری
میزو پرۆسنتات دهگرتیهوه له مینهدا دالانو
مندالان دهگرتیهوه زور میزکردن و کرانهوهی بووری
میز لهکانی میزکردندا له نیشانه سهرهتایی بهکان .
دوايش دهرجوونی خوین لهگهل میزو نیشو نازار
لهناوچهی جهوزدا . چورانی میزو زور میزکردنی
بچر بچر لهویشانانن که له دوايیدا دهرهکون .
له نهجامی زیاتر ههوکردن و چارهسهری نهکردن ،
دهکۆله ههوی میزلدان باخود بووری میز له دهری
هتیکهکه دروست دهپتت . رهنگه بیتته هوی
گیرای بوری میز . نهمنش دهپتته هوی ناودبووی
گورچيله بووری میز . دروست بوونی ریشاله

کرانهوه میز کردنی به زحمت کلیلی دۆزینهوهی
نم نهخوشی به وهرگرتنی میز له نیوهرودا بهسندره
چونکه ژمارههکی زیاتر هتیکه تبايه . به ژماردنی
هتیکهکان به تهکتیکی بزیشکی دهتوانین پادهی
توشبوونهکه بزاین .

خوباراستن له بهلهازیا بهم پتگیایانهی
خوارهوه دهپتت :

- بهکارهتانی ناوی پاکو دهستتوژی
- روناکبیری تهندروستی .

- چارهسهری بههوی دهرمانهکان بو کم
کردنهوهی ژمارهی نهو هتیکهکانی لهلاین کرمهوه
فریخدهدین ، بهمش سنورتیک بسو بلاو بوونهوهی
نهخوشی بهکه دادهنیت .

- لهناوبردنی لول پیچکان بههوی روشک
کردنهوهی ناوی وهستاری ناو چۆگاو زۆنگاوهکان .

- خوباراستن له توشبوون بههوی
بۆشینی جل و بهرگ ، نهرویشتن به پتخواسی .

چارهسهری :

پشکینیی زووی نهخوشیهکه ههر لهگهل
دهرکوئتی نیشانه سهرهتایی بهکان پیوسته بسو
نهوهی پئ له تهشهکردنی نهخوشی بهکه بگریت ،
چارهسهری کردینش زۆرهی جار بهم دهرمانانهی
خوارهوه به له ژیر چارههتیری بزیشک :

- ۱ - نیریدارۆل
- ۲ - مینرفوتیت
- ۳ - پرازیکوانتیل .

سهرچاوه :

تانوپوله پومان دا

لیکولینومو

فؤرستور

دکتور هیوا عمر احمد

اه نینگلیزی بوهه کردیته به کوردی

مردنی شاره مرد ، نغمش تانویزه به . بهلام تموم مزی تیاپو نغمش زنجیره به بهر سندن باشتر بن . تانویزه ، کومان نه خاتمه زنجیره کات-هوه ، هیندهش له چیره که دوومان نه خاتمه ، تا پوری هین . سرنج له مردنی (شازن) به ، له چیره کادا نه لیتین . پاشان ، بهلام له تانویزه - دا نه لیتین : به هزی : همر نه مته خیاوازی بنه مری نیوان شم دوو لایه نی پومان . تانویزه - بؤ مرقی ساروشکوت بان سولتانی زوردار بان نهوانی شم چرخه دا لهوان نهچن ناگیردیتیهوه . چونکه تانویزه یادکردنموم زیره کی نوئی و بزگومان له جیانی نهوهی خوه له مرقی نانو شکوت هسره باره بخت وا خویان نهزیتنه نوسا شو مرقه سهرم تابیانه تانویزه - بیژنه نه کوژنو ، هسره باره ههله سس شهزاده سهر نه بری و ههزارو بهک شوهه . تانویزه .

نارهزوی به بیردن بهیکه له توانانمهمه کانی مرقف ، لهوانیه له زبانی پوماندا نهوه تیبینی کردین ، نهو مرقفانهی خویان له هموم شسین نه هله نهفوریتین ، نهوا بیرمومریان کروه زور جار گیلن . نهو کسهی لیت نه برسن چنه خوشکو برات هه به ؟ . گهر پاش سالی دتیهوه ، لهوانیه لیت برسن چنه خوشکو برات هه به ؟ . که بیت ووت وهک شتیکی نوئی زانیین دمی دانه بگریتهو چاری زوق نهکاتمهوه . هاوریه تیشی لهگهل مرقفدا هجگار گرانه ، هه رگیز ناشق دوو مرقی خوهله قوریتنه بین به هادوی . نارهزوی به بیردن کهمن دورمان نه خاتمهوه نمانگه بهینته نانو پومان بهلکو تاسوری شاشینی چیره که نمان بات . کمر

بیوانگه به که پومان بوس دسته لاتی به سمر زبانی شارهوه دانهروا نابن نم جوداگانه بهی لن داپری . هندی جار نهووتری هوسهر چزن نمه نهوانن ؟ ، هله چی بهوه دست بن نهکات ؟ گهر بؤچونه کسه پنهو بن له تابه تیره نهیکات بهکشتی ، بهلام چزن نهگه پتیهوه خودی خزی ؟ نهو برسبارانهش له برسیاری دادور نهچن . همر نهوندش لای خویتهر گرنگه بزانی که نابا نهو پوهه لکمالینو بوچونه یز زبانی شارهوه - داخ - شیاره بان نهه ؟ . نابا له راستی با راسته ؟ . لیتهدا نه ریسزتول خزی لهم برسبارو داوا یا نه نه دزیتیهوه ، کهمن سهر لن شتواوی بهوه بهچنمان دیتی ، گهوره کردنی سرورشتنی مرقف نهین به کاری تانویزه پومان .

زوریهی کاره هومری بهکان دوو لایه نیان هه به ، بهکهم مرقف ، تاکه کس ، دووم نهو شتهی پنی نه لیتن هومر ، نغمش زور بلهی هه به ههر له شتویه کی زور نزمی به که چیره کتیهوه له شتویه کریتیکی گورسی کاتدا خزی ده نه خا ، تا ناستیکی زور بهر که تانویزه پومان - ، با تیشیتاش پیتاسهی تانویزه بؤ بکین . له پیتاسهی چیره کادا ووتمان که بریتی به له زنجیره کاره ساتق به پنی سهر هله دانیان ، له ساته کادا نه کیردیتیهوه . تانویزه : الجکه : The Plot : تیش بریتی به له زنجیره کاره ساتق له سهر هزو هزکاری بهنده . که نه لیتن ، هسهر ، پاشان شازن مرده نهین بهه زنجیره کاره ساتی چیره کی ، بهلام که ووتمان هسره مرد ، پاشان شازن مرده نهین به زنجیره کاره ساتی چیره کی ، بهلام که ووتمان هسره مرد ، پاشان شازن سوئی بووموه مرده ، نهو نهین به زنجیره کاره ساتیکی تانویزه دار ، کهمن دووهیمان زنجیره ی کانی تیاپه ، بهلام هه مینی هزو هزکاری تیاپه ناشکریه . بان به شتویه کی تر شازن مرد ، کس نه برانی بؤ مرد ، تا ده رکوت ، که به خامو بهوارهی

نه ریسزتول نهی . پاله وانگانه هموم خزی و ناخوشی بهکیان له شتویه کرده ودا ده نه برن . به پنی بؤچونی من نه ریسزتول هه به به . چونکه بهک نه زانین که دلخوشی خه و سوگوار سهر به ناخی مرقن . هموممان هه مانه و پومان بوس له پاله وانگانه به کالای نهکاتمهوه . مه بهمان له زبانی شارهوه : ناخ : نهو زبانه به که تیش سانهی ده رکی نیه . نهک وهک هه لک که نه لیتن گواپه نهو زبانه به بهیکهوت به هزی وشه به که وه بهسان فرته به که وه لایه تیکی ده نه کهوتی . چونکه وشه بان فرته به وهک وهک پیاو کوشتن ناشکریه . نهو زبانهی که پاله وانگانه ده نه برن شارهوه می به دیته جیهانی کرداری ناشکراوه . نه ریسزتول . هموم شتیکی لا ناسانه ، هتوهوه چنه دزیتیکی کونی وهک - لؤدیهی خویتهوهوه پومان بوس - کاتیش وهک - یولوبوسی نه دیوه .

بیر کردنموم مرقی به نه شتیکیک داناوه . که مرقف دهستی بؤ نه باوشتی لیهوه ده نه هینق نه م ووتیهی له سهرهوه باسکرا ده رباردی - درامسا راسته ، چونکه له درامادا نهین هموم شتادی و ناسادی بهک له شتویه کرداری ده رباردی ، ده نسا ههستی بن ناکری ، همر نم جوداگانه به به که له پومان سی جیا نهکاتمهوه . بهلام جوداگانه به کی پومان له ودهایه پومان بوس نهوانن باسی پاله وانگانه بؤ بکار له نیوان پاله وانگانهوه بیر خویان بؤ ده رباردی و امان لن بکات که به ووتویزه پاله وانگانه له گهل خزی دا ناگادار بین .

ههر له بهر نه مبه که نهوانن چندی بوئ بهو دیو ههستو ناخی پاله وانگانه دا شومان بکانهوه . بهلام نابن نهوش له یاد بکین که مرقف به توادتی به راستی له گهل خزی ناندی . له بهر چنه هزی بهک ناتوانن نهو خزی و ناخوشی به ده رباردی که ههستی بن نهکات ، ههر که باسی کرد ، تیش سرورشتو چیری خویان له دست نهندن . لیتهدا پؤنسی پومان بوس ده نه که نهی که نهوانن نهو دیو ههست له شتویه کرداری کورتدا ده رباردی هه رچیزن درامسا بوس دهی نه بری . وده ربه هه نهوانی له شتویه مژولوی ناوه کی : وانه قه له گهل خز کردن و شت بیر کردنموم دادوهی بیرن ، ههر به

کتیپی کوردیمان له سالی ۱۹۸۵ دا

مصطفی نهمان

- ۱- هومری کورته چیره ک نووسین - مستهنا صالح کرم - ل ۸۸ .
- ۲- ههندی ووتارو چاوپن کونتی نه دیه - خالد دلیر - ل ۱۲۹ .
- ۳- عهلی تهرماخی تیکمین ریزمان نفیسو به خشان نفیس کورده - رهشید فندی - ل ۷۰ .
- ۴- دیوانی شیمه :
- ۱- راستی به شیر حسین سعیدی - ل ۶۴ .
- ۲- بارپزه - نه مده ریتوار - ل ۱۳۶ .
- ۳- من لیر نهدیت - دختور نافع ناکریه - ل ۶۲ .
- ۴- هیلانهی نوغره - مارف عومر گول - ل ۸۶ .
- ۵- نهووز له شیمری کوردیدا - حسین عهزیز رهاندزی - ل ۲۰۵ .
- ۶- گهرم نه مومروه - جهلال بهرزچی - ل ۶۴ .
- ۷- بیدنگی گوره - عبدالله عباس - ل ۴۶ .
- ۸- کالای کوردستان - عهلی مهلا وهیس - ل ۱۴۲ .
- ۹- نیکرانی - نهووزاد رهفعت - ل ۷۲ .
- ۱۰- په ردهی شهرم - نیسماعیل تیاپه - ل ۲۲ .
- ۱۱- نهووزنامه - محمد عبدالرحمن زهنگه - ل ۳۱۷ .
- ۱۲- به شتیکی له دیوانی سعید نه مدهی نه قیب - ل ۲۱۳ .
- ۱۳- ناوازی زام - بهر گهردی - ل ۳۲ .
- ۱۴- سرهوی بیداری - جهمال حبیب الله - ل ۱۸۴ .
- ۱۵- شهو خهران - عهلی بن بهش - ل ۹۶ .
- ۱۶- له غوره تا - محمد عومر عوسمان - ل ۸۶ .
- ۱۷- گه نجینه دزیرن - عبدالله کوردی - ل ۶۴ .
- ۱۸- فرۆشیار - عبدالله میرزا نه مده - ل ۶۸ .
- ۱۹- گولو زون چیا - مستهفا زهنگه - ل ۸۸ .
- ۲۰- نهووزی رازونیا - محمد نه مین بیتجونی - ل ۱۰۳ .
- ۲۱- گه نجینهی گوههر - ملا نه مده قزازی - ل ۱۹۱ .
- ۲۲- ترهغو ریزاو - ع . ح . ب - ل ۲۸۸ .
- ۲۳- قهله سهو چوارنه کانی جا هید - ل ۱۰۱ .
- ۲۴- ده رازهی سرنهک له میتزودا - عبدالقادر سعید - ل ۶۴ .
- ۲۵- به یقیت دل - قهسیم جه مین محمد نه مین - ل ۶۴ .
- ۲۶- بؤلوی زوروی نه تک - نهووزاد عهلی نه مده - ل ۳۱ .
- ۲۷- دیوانی عارف عورنی - کوکوردنموم نومیته کاکه رهش - ل ۱۵۸ .
- ۲۸- لیتفه نابم - ریکیش ناییدی - ل ۷۷ .
- ۲۹- به خویتم سهر کهوتن ده روتیم - مکرم رهشید تاله باسی - ل ۱۲۲ .
- ۳۰- دلدار - کوکوردنموم عبدالخالق علاه الدین - ل ۲۳۹ .
- ۳۱- دیوانی شیخ نوری شیخ صالح - کوکوردنموم نازاد عبدالواحد - ل ۳۵۶ .
- ۳۲- دیوانی بیتسارانی - کبومرث بیک رفتر - ل ۱۶۲ .
- ۳۳- حوت لمن بره سهکه - مهلولد نیبراهیم حسین - ل ۷۲ .

- دووم - لیکولینومو نه دیه :
- ۱- چیره کی نوئی کوردی - جه مین جاف - ل ۱۲۷ .
 - ۲- له بلاو مه جتون - محمد نه مین هورامانی - ل ۲۱۴ .
 - ۳- جه مین باستیکی نه دیه - نورهانی غالب - ل ۲ .
 - ۴- نامه ی زبان - ساحد نازاره - ل ۱۵۲ .
 - ۵- موبه هاری خانی نه مدهی شیخ ماری بودی - عهلی فه تاح دزهی - ل ۶۴ .

وا پیمان نایه سالی ۱۹۸۶ و سالی ۱۹۸۵ مان بهر خست ، له جیهاندا سالی پار به سالی (کاره ساتی سووشنی) دناوه بووم له رزه بیست هزار کسهی له چاوتروکاندیتکا له مه کیکو قهلاچو بن کرد له لایشهوه به کی کان تهنه وه بهک بیستو پینچ هزار کسهی لسه کولمبیا بوونه قهره برت له دووس کاره ساتی فرۆکشدا سن هزار کسهی که له ناو چوون بهلام نه موم مژه له دانیشتنی ریکان و کوریاچوون توانموم هیوا ی نایشی و نایشی دلی ملیونه هسا کسهی قیتک کردهوه ، له رۆشنبیری عیرافماندا سالی پار سالی مهربدو فیستالی واسطی بوو ، له گوره پانی رۆشنبیری کوردی خوشماندا له میراقه خوشه ویستماندا جهند فیستالو کۆبونموبه کی چارهوهی کرا وهک دووسه ساله سلیمانی و میهره جانی شازنگه روری کۆری ریتنویسی به کورتوی کوردی نا نه م جالاکی بانه نه خمه باش کتیبه کانمان و پیتش گوفارو رۆژنامه کانی نه م .

سالی ۱۹۸۵ مان به ژمارهوه قواره کتیپمان گه بیسته لوتکه سهر کهوتن ، تا سنج چوار مانگی به سهر نه جیت ناتوانین بیری بیری به کجاری بده مین بده ستوه چونکه جارن ده دوازده کتیپی ترمان له زیر چاپدا به لام له ۹۵٪ کتیپمان توار بووه کراوه به عادهت له مانگی بهکمی سالدا نه بیت ناویک بده بنهوه بزاین ناخو سالی پار له مه دانی کتیپدا جیمان ده رچوه نجا له ویه بکوهنسه لیکولینوموه بهراورد کردن هه لویتست ده رپرین ، وا له پیتشدا به پیتی بابست ناوی کتیبه کانی پارمانتان پیتشکس نه کم ، نجا نیمه و نیوه نه کهوتنه مامه لهو حیباب .

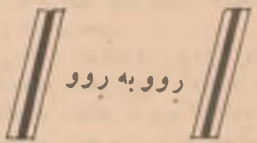
- تیپینی / و هرتیر - / ل لایهوه
- بهکهم : کتیپی نایینی :
 - ۱- که له بوور به شکردن / و عبدالله فه هادی - ل ۲۴ لایهوه .
 - ۲- ووته بچوه که کان / و فاروق ره سول به جیا - ل ۱۱۱ .
 - ۳- اقتسران التیرین فی مجمع البحرین - مهلا رهشید به کی بابان - لیکولینوموهی - محمد عهلی قهره دانی - ل ۵۲۴ .
 - ۴- ریتگی ره بهر له عیلمی نوسولی هه دیتدا - ماموستا مهلا کهریمی موده - ل ۲۴۱ .
 - ۵- جهوت خه توهه نه مده کان - صابر گرد عازهبانی - ل ۴۴ .

بمانهوی دهستان بکاته نانو بؤی پومان نه بسین زیره کی یاد کردنموم شمان هه مین . بهکهم . ربره که . خویتهری زیره کی پومان وهک خویتهری خوهله قوریتنه نیه ، که تهنیا چار بؤ شته نازه کان بکرتی . بهلکو له دوو لایه بهوه نهو راستی به نازنه نه مین . به جیایی به به پوهه سنی بهو شتانهی له بهرگانی بیتش تهرهوه خویتهوهی تیهوه ، نهش که نی تی نهگا ، راستی به کانی نانو پومان تیکسی باش چنراوی وهک هخیره سستو The Egoist ناسایی له جوری دوو سهر - بن وماندوبی نهوی تا نی تیپیکهی .

ده گهری نه موم مژور گرنگه له تانویزه . تیکهل به زنجیره کانی کیرانهوهی کاره ساته کان نهین ، به زیره کی نه مین بهی بن نابری . که نه لیتین هسازن بؤی مرد ؟ ، نهوا باشتر که به وردی لهه ووشه نیوه شتیراوه کانی دواتر ورد نه مینمونه ، نه موم مژمه کمان لن نه پوهیتیهوه .

دووم : یاد : یاد زیره کی به توندی پیکهوه به ستران ، تاشمان نه به توه یاد ، له هیچ تیپیکهه یین . گهر مردنی شازن زور باش مردنی شا کوهت ، لهوانه به نراین شازن - بؤی مرد . پومان بوس داوامان لن نهکات کاره ساته کانمان به یاد بیتیهوه ، نیتشه داوا له پومان بوس نه مین که هیچ کورتایی بهک به شلو شولی نه مینمونه نه مین ناگای له هسود ووشوه کرداریکی پاله وانگانه کی بن ، وه که نهواری کرد نه مین دامه رازویکی سهر به سست بن . گرنگ نی به گرانبان ناسان یاخود نه موم مژاوی بن ، بهلام نابن به هیچ جوری به هه ممان ادبیت . وه کانی یاد خویتهر ههر چونی بن کراوهوه . نه موم بلتیه تهمازی بهی یاد که درموشانهوه به کی زیره کی به ، نه مین نهو یاد کردنموم به به به توهی پتی بخریتهوه و زنجیره به کی نوئی هزو نه مینمان بؤ درخت . وه ناین تانویزه گهر چی زور نهم نیایش بن بین به کلبلو زنجیره بهک ، بهلکو نه مین کاریکی جوانکاره یی پنهو بن ، بهلام گهر پومان بوس به کسه ر پومان ناشکرا بکات نهوا هیچ جوانی به کی تیا نایتیق . * ، نه موم نیوه به شتیکی کورتی تانویزه له بهر توی (جهند لایه تیکی پومان) هوه وه ریکراوه . Aspects of the Novel E.M Forster New York 1954

- ۲۴- جه مین له دیوانی نووری - ل ۱۲۰ .
- ۲۵- هه مین ویتنه ز نهه - دکتور نافع ناکریه - ل ۱۲۰ .
- ۳۶- گه لای سهوز - صهباح نه مده نچم - ل ۵۰ .
- ۳۷- دیوانی کهمال (عهلی بابیر ناغا) - ل ۲۵۶ .
- ۳۸- چیره کی زنی لن هسانو - مهلا عبدالرحمن به جیا - ل ۱۶ .
- ۳۹- هه ریتین - محمد حسن باوه کر - ل ۴۸ .
- چوارهه - چیره ک :
- ۱- مه بره - محمد نه مین بؤ ز نه رسنه - / و / عبدالکریم فندی - ل ۹۲ .
- ۲- پیوازی چاره نووس - / و / شاکر فه تاح - ل ۴۰ .
- ۳- راسپوتین له بهر دم دادگادا - / و / شاکر فه تاح - ل ۲۲ .
- ۴- میراو - جهلیل کاکه وهیس - ل ۶۴ .
- ۵- ناش - نزار محمد سعید - ل ۶۴ .
- ۶- پیتکهنین گه دا - جه مین قزلیجی - چاپی دووم - ل ۱۶۰ .
- ۷- کاروانیکی نوئی - جیهان عومر - ل ۶۴ .
- ۸- نولدۆز / و / غریب بشدوری - ل ۱۵۸ .
- ۹- سونوقی بؤسته / و / محمد عبدالرحمن زهنگه - ل ۳۲ .
- ۱۰- حیکایه تی ذرو قازی / و / (نی به) ل ۶۲ .
- ۱۱- شهن - سهلام معنی - ل ۱۱۵ .
- ۱۲- چیره ککان جیخوف / و / رهوف بن گهرد - ل ۱۴۰ .
- ۱۳- چیره ککانی به رهنگی سعیدی / و / گوشاد جه سعید - ل ۱۱۶ .
- ۱۴- برایم زه بؤک / و / سعید خطاط - ل ۲۲۳ .
- ۱۵- حیکایه تی مه لای مشهور - ل ۸۵ .
- ۱۶- پاش تیتانه - ل ۸۸ .
- ۱۷- پینچ تابلوی شتوار - د . کاوس قهستان - ل ۱۴۴ .
- ۱۸- کورنه چیره ک - شهعبان مزوری - ل ۳۲ .
- ۱۹- کلک براوه کان / و / هیمداد حسین - ل ۱۵۴ .
- پینچم - شازنگه مری :
- ۱- بیرمیترد / و / عبدالوهاب تاله بانی - ل ۹۸ .
- ۲- چاو / و / نه مده ریتوار - ل ۹۶ .
- ۳- کاره / و / گوشاد جه سعید - ل ۱۷۶ .
- ۴- باوهی - محمد عبدالرحمن زهنگه - ل ۴۴ .
- ۵- مه محمود ناغای شیوه گهل - بیرمیترد - چاپی دووم - ل ۴۴ .
- ۶- دوو شازنامه له میتزودی کوردوه - له بلان - ل ۷۲ .
- ۷- جوان - مه محمود نه مده - چاپی دووم - ل ۷۰ .
- ۸- سیتیری دار کویزه که - شتیزاد نه توه - ل ۶۰ .
- ۹- نوبه ریتی جه زنی دارو درخت - محمد عهزیز فه تاح - ل ۶۲ .
- ۱۰- خه ونه خه ن نی به - جه مین کهریم هورامی - ل ۹۶ .

له مهر خومان

به کتیک له به یامه کاسی
 بیروزی کاری روزنامه نویسی
 ده رختنی خواستو
 کیروگرتی هاوولاتیانه ، که
 بهو شیوه به ، روزنامه ده گانه
 له واده به بیتنه په نجه ره .
 به کی رووناک بؤ خمسی
 هاوولاتی ...
 له وده تی هاوکاری ،
 دهستی کردوه به درپرنی
 خمسی هاوولاتی ، هندی جار
 له درکاندی راستی دا ،
 گلیک لئ برسراو زویر بوون
 ، به واده به لک زویر بوونه کایان
 گه بشته رق ... بگسره
 هره شه کردن ... چونکه
 دهستان ، معرج نیه بلو-
 حزبان نکرده سیران قال
 که بن له ممشدا نیمه دلگش
 بووین ... چونکه رقه که بگانه
 هره واده به لک ، قسه واری
 راستی به که گهره تر دهن ...
 هندیکی تریشیان - خوا
 کاریان راست بیتن - به
 نه گمانه هاتن ...
 هم گزشه به ، که زیات له
 دوو ساله به رده وانه ، که لیک
 له و براینه ی زویر کرد ، که
 به زمانی دیوگرتی له گلمان
 نه ووان ، به لام ، دلینا بووین
 له وای ، نرکی بچوک له

تاقی کردنه ویه کی تاییه تی

ماوه به که دیارده به کی سهر
 خوی سه بانووه سهر
 نله فریونی کوردیدا ، که
 بینه ری پوشتیرو بگسره
 ساده شی نازاری بیوه ده کیشن
 نویش دابه زنی ناستی
 زوربه ی به رنامه کانی به تی ، که
 له راستیدا ناستن پینسان
 بووتری به رنامه ی تله فریونی
 ، جاج له بهر نه بوونسی
 لیکانی تی خاوه ن به رنامه
 یاخود تله فریونه که به گشتی
 . مته سه لک ش ناشکراو روونه
 که تیا بر کردنه ویه ماوه ی
 ناردنه تله فریونی به که به ...
 له وای سهرنج پاکیشهره ،
 زوربوونی میوانه کانه .
 له پوژی ۱۲-۱۹۸۵
 تله فریونی کوردی به رنامه ی
 بیوانی تله فریونی بیکشک
 کردی که له ناماده کوردن و
 بیکشک کوردی کاک زرکار
 سیده ، له میوانداری به تی
 هورمه به موبه تفتن هلساو
 ، بینه ری تیر کرد له زانیاری
 به کی تازه بیکشک به بینه ر

بکات ، به وده میوانه که باسی
 تاقی کردنه ویه کی تاییه تی
 بکات که هیچ سوودتیکی بؤ
 بینه ری به .
 ۲ - بیویسته هم جزوه
 به رنامه روزنامه نویسی
 هورمیری زانستی یانه سلاو
 بکانه و له دووانگه به وده که
 ده لاین (هورمیری زمانی که لانه و)
 ده بن ناستی شاره واری
 میوانه که بزانی تا وکسو
 ناشتا بکین . نه وانه مایان
 وده لایان بدریته و ، نه وده
 وده لانه کان بجر بجر بن و له
 قابلی بیجهاد ده رنه چس .
 بؤنونه نه گهر له به کتیک
 پرسی شانز یاخود درنسا
 به به ؟ وده لام دانوه یان زور
 ناسان نیه . تهنیا درامسا
 سه ده ها کتیبی زلی له سهر
 نووسراوه شانز کسه
 هزاره ها ساله به رده وانه ووه
 چندین لیکولینه ووه و کتیبی
 بن شوماری له سهر داراوه .
 به دوو سن قسه ناوانیسن
 له وای هتی خوی بده بنی . جکه
 له ووش نه گهر شاره واری به کی
 تهاوو بدبؤر نه بن لسم
 بوراوه مانی نه ومان بؤ نیه
 له خلیک ساده بگتیبین که
 شانو دراما چیه به .
 ۳ - ده به ها هورمه نندی
 کوردی ومان هبه که

ناهنه گ ده کتیبین به بؤنه ی
 سه ده ها سال به بجه که به لک
 نه کوزانه ویه کاره یا نیمه شی
 له شاره ویکه چوارفورنه
 نه بن ناهنگ بکترین به بؤنه ی
 ده به ها خوله که به نه کوزانه ویه
 کاره یا . جاله بهر نه وده داوامان
 وایه که چاره به لک بؤ لسم
 خه لکه بدوزنه ووه ، هیوادارم
 کار به دهستان به وده گمان بیتن .
 تیر سو باسی .

تورژینه ووه ی ئیشوکار چی یه ؟
 نویسی انور فرمادی

۱ - نه و ده گمانه بکین به ریازی دان
 بیانراومان بؤ نه و کاره .
 ۵ - له سهر نه و ریازیه برؤینو زوو روش
 چاومان له ووردی بیک هیتانی بیتن .
 دوهم : بیواندی کاره که برینه له دانانو
 هله نکاندن کتیبی تاییه تی بؤ کوردی ههر به کن
 له توخه کانی کار و نه نه گره ناسیبه ی نه چیتنه
 کوردی نه و کاره وده نامانجه کانیسی نه مانه ن .
 ۱ - نابوری کوردنو باشتر به کلره هیتانی
 نرکی مرؤف .
 ۲ - باشتر کوردنی بلان کوردنو ده ست لات
 به سهر پاده ی به ره ما .
 ۳ - پاده دانان بؤ هلساندنی کار .
 ۱ - دانانی پاده ی موچه به تاییه تی بؤ
 نه چلی هورلدانی زورتر وده کسو موچه به بزی
 بارجه .
 ههر کاتن باشترین ریازی هلیزیرو خرایه
 کاره وده نه چا پوولی بیواندن کار ده ست پین نکات
 که نه ووش چن به چن نه بیت به تن پواندن تیکی ووردی
 ههر به کن له توخه کانی کاره کوه هله نکاندن کانه
 بؤ کوردی ههر به کن له توخه مانه به سیتویه به کی
 ناسیور پاست وانه نه زور به ختیراوی به خاور-
 خلیجکی وده بؤ نه و کاره کات زمتیری تاییه تی
 پراومستینه به کار نه هتیزیت به سیتویه به کی نیان بن
 نه ویه واله لیکه کاره کان بگریت . که هسه بکس

تورژینه ووه ی کار له دوو به شی گرنگ بیک-
 هاتوه .
 به کم : تورژینه ووه ی ریازیه که برینه له شی
 کوردنه ووه ی ریازیه کانی نیتانو داهاتوه بؤ نه چلی
 باشکوردنی کار .
 نامانجه کانیسی گمانه ن :
 ۱ - باشکوردنی ریازیو چؤنه تی کار .
 ۲ - خومالی کوردنی چؤو شویتیکی باشتر
 ۳ - خومان کوردنی جنو شویتیکی باشتر
 بؤنیش کردن .
 ۱ - به کار هیتانیکی باشتری تهره ووه
 نامترو مرؤف .
 ۵ - نابوری کردن له کرداری مرؤفو تهم
 کوردنه ووه ی هلاک بوونی نه چا بؤ هیتانندی تهره
 نامانجه بیویسته چنده هنگاو تیکی به لکه له وای به لک
 بنین گوا له خواره ووه ناویان نه بنین .
 ۱ - نه بیت نه و کرد ناماده بکین که گمانه
 ویت لزی بکولنه ووه .
 ۲ - هسه ووه توخه کانی نه و کاره نه بی
 به ووردی بنوسینه ووه .
 ۳ - باشترین ریکه چؤنه تی کوردنی
 هه لیزترین .

نه ویه لای هموان ناشکرا به نه و به وده
 گرنگه به له بهینی پاده ی زبانی نابوری وولایتیکو
 توانای بیسه سازی نه ووه ولاته واه به و بنگومان
 مه به ست له بیسه سازی نه ووه لیره ده هموو چه شته
 به ره مینک نه گرتیموه که نه چلی ههر چالاکیه کی
 نابوری بیتنه هه ریته و یستیکی کوملی بیسی
 پازی بگریت وانه خزه مته کانیسی نه گرتیموه .
 هورق به رز کردنه ووه ی پاده ی به ره م
 هموانه به لام نه وانه ی به راسته و خوی نه که ویتنه
 سهر شایان ده ستته ی به ریویه به ران
 که نه بیت نه ووه ریازیانه بکسرن
 نه چلیان باشکوردنی پاده ی به ره موه وده تورژینه ووه ی
 کار به کتیکه له گرنگ ترین و به سوود ترین نامراز بؤ
 زور کوردنی چاکوردنی پاده ی به ره م .
 تورژینه ووه ی کار نامتیریکی زانستیه بؤ یارمه تی
 ده ستته ی به ریویه به ران وده برینه له چنده لسن
 کولینه ووه ی کی زانستی گشتی به تاییه تی تورژینه ووه ی
 ریازیو بیواندن کار بؤ دیاری کوردنو بیواندنسی
 پوولی مرؤف به هسه ووه خؤ نوانیکه وده به به سستی
 لیکانه ووه ی نه و ریازیو چالاکیه نابوریانه ی به وده نده
 یان هیه به زور کوردنی چاکوردنی به ره م یئیشوکاری
 مرؤفه وده نامانجه گرنگه کانی تورژینه ووه ی کار نه مانه ت .
 ۱ - باشترین به کار هیتانی نامتیره کانی
 نیتانو داهاتو .
 ۲ - باشترین به کار هیتانی پوولو کرداری
 مرؤف .
 ۳ - دانانی پاده ی کی ناسی کار بؤ هموان .
 Work Study
 تورژینه ووه ی کار
 تورژینه ووه ی ریازی : بؤ
 باشکوردنی چؤنه تی
 پاده ی داناییارو بؤ کار
 نیش کردن
 Work Measurement
 Method Study

وره ...
 چه وسه له ت بمینی
 نجاه رفیق حلی
 ناو ...
 به لنی فرمود ...
 نیره مالی کاک مزایه ؟ - نه ری نه بان ووت له ج
 به لی نیره به .
 کاک مزایا له ماله ؟ - له نوتیل سهره ...
 نه خیر کنی چه نابت ؟ - سهره چی کتیه !
 کی دیتیموه ؟ - به خوا نارام ره شه سبه
 نه بن نیواری بیتنه ووه .
 نه گهر هاتره ؟ - نه بی بلنی
 نه و فته تاحی مامستو
 خدی نامزای باوت له
 نوتیل چاومو نابت ده کن - ناو ...
 نیتنا نیمه له نه نقیاته ووه - نه ری پزه نه هاتره ؟
 هانین هیتنا جاننا کمانان - به لنی کاکه ههر گه بشته
 نه هیتنا وده سهره ووه ، سا
 گبر نه بن زوو بگانه نیره
 به هه جله .
 به لنی به سهر چاو له ج - نه ی هؤ نه ی هؤ تاکس
 نوتیلکن ؟ - نه ی جالی چی ، نه ی
 له نوتیل سهره ...
 نه ی بؤ خوتان بن نازان
 بیتن خؤ نیرو شاره واری
 مالی نیتان ...
 بیتان نلوزریتنه ووه
 تاکسیمان بن ناگری
 نه بن بیجه سهر شه فانه
 که و تاکو تاکسی پاده کرن
 وده بیتن نه خوشمان
 نه یان تو خوش .
 (نیش نه ویه بجم بؤ
 ده وام نه م کاغزه م نویسو
 نه ری پزه نه وده مامستو
 به جیم هیتت) .
 نامزوات له نوتیل نه بانه
 [پزه وامن نه پزم چونکه
 وکی . بیجت به شوینانیا .
 جتیکای من نایتیموه لسه
 نچا باشه خومسن
 نوتیل به لاش ، به لکو نه گهر
 نوتیمبله شرم لای فیمتر
 ویتت به دوزیه ووه نه و
 چن هیتتوه نه بن به
 زوریک نه گرم له نوتیلی
 تاکسی له دووپان بجم .
 سهره شین] .

پاده ی ناویان نه بیورتی نه ویه ... نهرمو
 بیویستی تومار کورنه لیره ده نه ویه که نه بیتت
 نه ویه چو نه تی کوردنی چنده نیشکری بیورتی
 له هسان کارا بیتن نه ویه کتیبی تاییه تی ناو برتیت
 بؤ کوردنی نه و کاره به سیتویه به کی تها وده نه چلیه کانی
 کی نه لخریتنه سهر بؤ ماندوو هسه مانوهه چن به چن
 کوردنی خوی (ده ست وده موو چاوو شتو ... هتد)
 به و نامانجه ی پاده ی بکرتیکه که له توانای
 کرتیکاره هه شق بن کراوه ناسیبه کانا بیتت (نه ک
 ههر کرتیکاره خیراو زور به توانکان) له هسه ووه پوژیتکا
 وده به سیتویه به کی به رده ومان نه چا نه و کاته تومار
 کراوه که نه بیتنه بناغی بلانکوردنی توانای به ره موه
 زماره ی بیکشکران ویتاوستی موچه که ره سه
 نامتیره کان .
 نه ویه شایان باسه نه ویه که نه چلیه سن
 هیتانو سهر کورتن له دامزاندنی سیتیمتیک
 تورژینه ووه ی کارا به ستراره به سهر ناماده بوونی هموان
 بؤ ههر ووه ی که کورنیا ههر له بهر نه وده شته که
 بیویسته له سهر ده ستته ی به ریویه به ران به هموانی
 پانگه به ن (به تاییه تی له به کتیبی نوتیره واری کرتیکارو
 هسه ووه تیش کورانی تر که مه به ست له سیتیمه که
 باشتر کوردنی کاره سوو کتر کوردنی نرکه بؤ هموان
 وده به هیچ کلوجیک مه به ست وهر کوردنو نان برینو
 موچه کس کوردنه ووه ی کس نه یه کی به ریویه به ران
 نه م نه گه شتنو پانگه بانده یان مسزکر کرد نه و
 کاته به ستراری هموان له هسه ووه هه نگاره کانی
 سیتیمه کدا گرتیکو پاستر نه بیتت وده نه چلیه
 به ره موه کانی په سوود تر نه بن بؤ هموان .
 سوود له م کتیبانه وهر کیراوه له نویسی
 نه مانده :
 1. Work Study - An appreciation - British
 Productivity Council, Vintny House
 London E.C.Y.
 2. Glossary of Terms used in Work Study
 British Standard 3138, British Standard
 Institution.

همجاره ی نووسیتک ..

پیناگانا ئیکئی

مختار فاتق

براستی پیناگانا کا گه له ک گرنگ بۆ بهرکهسی بۆ دهم کوریا زانیاریا کوردی ئەف ئەرکچ گران هافیتی سەر ملیت خۆ بۆ رێک خستنا رێنقیسا کوردی - لیملا کوردی - داکو هه می تۆرکانو رهوشه نیرییت کورد لسه رێنقیسه کائیک گرتی بنفیس و هه می بهر هه میت وائیت رهوشه نیری و زمانه وانسی و میژوی هه می باهتیت دی بئیک شیهو بیته نفیسین .

ئه فجا ئه و بۆ کوریا زانیاریا کوردی ل ۱۹ و ۲۰ هه می کانونا ئیکئی ژسالا ۱۹۸۵ بۆ دهم دوو رۆژا سه رانه ر کوریا کومین گرتیان بۆ هه زماره کا زۆرا تۆرکانو هه زرقانو رهوشه نیرییت کورد و فه کولین و خویندیت بهر فه ره هانه بئیکش کرن لسه رێنقیسا کوردی و ئه و گرفتاریت مابنه چاره سه ر نه کری هه نا ئه و کو هه ر ئیک بدلی خۆ دئیسو له و یف بیرو هه زرییت خۆ .. لئ نه و و بشتی ئه و هه می تۆرکانو رهوشه نیرییت کورد بیت کو ئاماده بۆین دوان کوریا نا هه می بئیک هاتین و برار دابن لسه ر رێنقیسه کا کوردیا گشتی برار لسه ر هانه دان داکو چۆ گرفتاریت رێنقیس نه میش .

لغیره .. با هه زری گۆن به .. کو به کهم ده زگه ها کوردی فبای فئ بریارێ ده ست نیشان بکه ت و بجه نییت داکو هه می نفیسین و گۆنارو به لا فوکو کتیب لسه ر ئیک رێنقیس بچن .. ده زگه ها مه بۆ ده زگه ها رهوشه نیری و به لا فوکو کوردا دهم پیناگانا گرنگو بهرکهسی هافیتی دئسی ده لیه فدا و ده وره کا لیملا کوردی دانا بۆ هه می نفیسه رو وه رگێرو ئه ویت به فیت چه نت راست دگه ن و سکریتی نفیسین ده هه رسن به لا فوکیت ده زگه ها مه دا .. هاوکاری و به یانو رهوشه نیری نوئ و کتیب به لا فوکیت رهوشه نیرییت کوردی .. کو ئه فه چه ند روژانه و گو فارو کتیبیت کوردی کونچ و که لینه کا مهن ژ چاهه م نه ییت کوردی دئ گرت و دهم ئه ف هه می چاهه م به بئیک رێنقیسی هانه نفیسین ئه ز دشتیم بێژم کو ئیفا چاهه م نه ییت کوردی دئ رێنقیسا وان هیته چاره سه ر کرن . و لغیره من دئیت دباریکه م .. کو هه می رهوشه نیری نفیسه فائیت کورد دداخا کرینه کو لسه ر فئ رێنقیس بچن .. ئه گه راست وان دئیت هه می گرفتاریت رێنقیسا کوردی بیته چاره سه ر کرن و چۆ گرفتاری نه میش و به فو نفیسنا کوردی بیته لیکدان لسه ر به ک رێ بچن ..

هینی داریت بئیکش کهن و سه رکه فتنینه بۆ به فا ره سه نا کوردی بۆ رو هه ر کرنا راستین لکویه بشتو له ر دهمه کس بیت .

له پینانگای په ککه و ته کاردا

له بهرکه کانی جهنگدا له بشت سه نگه رو په نا بهرددا وینه بۆ زبان ده کیشن ، وینه بۆ زبان ده کیشن ، وینه بۆ دوارو ئیک برشنگدارو بۆ بنیاتنانو هونه ر به کهمه سه ر به کی تیکه ل له خوین و بارودو کۆتری ئاشتی ده خستین ئه سانه ، ئه وانن که جهنگ به کی خستون ، ئه سانه ئه وانن که خوینی گران به های خۆیان له به سه رده م ده ست خدیژی کردنی فه رمان ره وانه فامه کانی تاران دا هه رزان ده هاته بهر چاو .

(۱۶) شانزه جهنگاوه ری به ککه و ته بوون ، لسه مه لبه نده کانی (الفیره) و (عکرمه) و (عبدالله ابن مکتوم) و (خهسته خانه ی ابن الف) دا نیسته چن بوون ، کۆبوونه وه بۆ ئه وه ی پینانگایه کی جوان بۆ داهیتانه هونه ری به کاتیان له هۆسی مۆزه خانه ی

له چالاکیه کانی

ده زگا ممان

له ده وک

پینانگه ها کا تابه تی بۆ ره شه ندی کورد اسماعیل خباط ریک خست لروژا دوو شه میا به له که فتا بیره اتا شه .
ره شا هه شتی شو اتا بیروژا بویکا شه ره شان . ده زگه ها رهوشه نیری و به لا فوکو کوردا لزی جافد تریا به ریز محمد امین عبو جیکه ری باریز کهری ده وکن بیسا .

نگه هه کا تابه تی بۆ هونه رمه .
ندق کورد اسماعیل خباط ریک خست لروژا دوو شه میا به له که فتا بیره اتا شه .
ره شا هه شتی شو اتا بیروژا بویکا شه ره شان . ده زگه ها رهوشه نیری و به لا فوکو کوردا لزی جافد تریا به ریز محمد امین عبو جیکه ری باریز کهری ده وکن بیسا .

قاره مان نی تی نه نو یسن و نیش تی به هین زده گه ن

بعمه زمو هیتزو بروارو چاریان بره و نه ژبسانو بۆ شه مانی سه رگه و تن پنه کهن ، نیشانه ی نازی به تی و نه مریدی بوون ، هه ر به مودلیری به شی ده میتسه موه و به لکوو زیاتریش سه ره به زوی و به یانیان لێ بئنه ده بن ، نیشانه ی پالمو نی تی و به زوی به یانیان و به سئنگه مو به باوم بیکه وه نیش ده گن که گولمه ده ست دریزی ناروای دوژمن هه رگی سز کاربان ناکا .

ده لیت : هه نو ربان ، به سه ری بۆ ئه وه چه ند پوژتی که هه لامه تیکم گرتوه ، به کجار به رتیشانی کردوم ، هه ر له بهر ئه وشه که تابه مه لانه وه .
که شیر بۆی ده رده که ویت له گه ل پێوی هیجی بۆ ناکریت بانگی کورگ ده گات . گورگیس گورج ده چته لابه و ، شیر به عمه رو هیزی خۆی چه یو ئیک ئو ئیدی له ده وات و ملی ده کتیبیت . نینجا ده ست به خاوه نی ده گات .

بکات ، زۆری برسی ده بیت، له دلی خزیدا ده لیت : به خوا نهمه هه لیکه باشه ، پا له کیسی خۆمی نهدم !
دووه ده کاته پێوی ده لیت : دنا بوخوا پۆله وه ره نیکمه وه با سه رت ماچ که م ، چونکه به راستی هه ر ئیوه دلسۆزی من ..
پێوی زۆر چاک له مه مستی شیر ده گات ، بۆ به

له دارستانی کوردا کۆمه لێ گیانه وه ره بیکه وه ده زیان ، له ناوباندا شیری ک هه موو گه نت گیانه وه ره کان سلیمان لزی ده کردوه .
ماوه بک بوو شیره که دیسه نه بوو ، که هه والیان برسی ووتیان : شیر نه خۆشه وه له لانه کی خزیدا که مو توه .

بکات ، زۆری برسی ده بیت، له دلی خزیدا ده لیت : به خوا نهمه هه لیکه باشه ، پا له کیسی خۆمی نهدم !
دووه ده کاته پێوی ده لیت : دنا بوخوا پۆله وه ره نیکمه وه با سه رت ماچ که م ، چونکه به راستی هه ر ئیوه دلسۆزی من ..
پێوی زۆر چاک له مه مستی شیر ده گات ، بۆ به

له دارستانی کوردا کۆمه لێ گیانه وه ره بیکه وه ده زیان ، له ناوباندا شیری ک هه موو گه نت گیانه وه ره کان سلیمان لزی ده کردوه .
ماوه بک بوو شیره که دیسه نه بوو ، که هه والیان برسی ووتیان : شیر نه خۆشه وه له لانه کی خزیدا که مو توه .

بۆ هه موو لابه کی راده گه سفین که ده زگا ممان ده زگای رۆشنیری و بلاو کردنه وه ی کوردی کواسته وه بۆ ده زبیره نه نیشت (المهد القحطانی) نزیک کۆبی زانیاری عمیراق بۆ ئاگاداری و سوپاس .

قی هونه رمه ندی ژ ی بنیاسن

پ هونه رمه ند حاجی وه کی مه گو هه ل بوی ده کن ته هه له ک یخ خوشه و ته سو لیده ره کی زی ره کی بو برقی .
ئهری ئه ف ده گه کور لیدانه با برقی لکیری دبار بو به .

پ هونه رمه ند حاجی خو بده نیاسین بو گوهدارا .
ب ئه ز حاجی علی مه سالآ ۱۹۶۱ لگوندی بادی لده فها ده وکن هاتیمه دونیای .

پ هونه رمه ند حاجی خو بده نیاسین بو گوهدارا .
ب ئه ز حاجی علی مه سالآ ۱۹۶۱ لگوندی بادی لده فها ده وکن هاتیمه دونیای .

پ هونه رمه ند حاجی وه کی مه گو هه ل بوی ده کن ته هه له ک یخ خوشه و ته سو لیده ره کی زی ره کی بو برقی .
ئهری ئه ف ده گه کور لیدانه با برقی لکیری دبار بو به .

پ هونه رمه ند حاجی وه کی مه گو هه ل بوی ده کن ته هه له ک یخ خوشه و ته سو لیده ره کی زی ره کی بو برقی .
ئهری ئه ف ده گه کور لیدانه با برقی لکیری دبار بو به .

پ هونه رمه ند حاجی وه کی مه گو هه ل بوی ده کن ته هه له ک یخ خوشه و ته سو لیده ره کی زی ره کی بو برقی .
ئهری ئه ف ده گه کور لیدانه با برقی لکیری دبار بو به .

پ هونه رمه ند حاجی وه کی مه گو هه ل بوی ده کن ته هه له ک یخ خوشه و ته سو لیده ره کی زی ره کی بو برقی .
ئهری ئه ف ده گه کور لیدانه با برقی لکیری دبار بو به .

بکات ، زۆری برسی ده بیت، له دلی خزیدا ده لیت : به خوا نهمه هه لیکه باشه ، پا له کیسی خۆمی نهدم !
دووه ده کاته پێوی ده لیت : دنا بوخوا پۆله وه ره نیکمه وه با سه رت ماچ که م ، چونکه به راستی هه ر ئیوه دلسۆزی من ..
پێوی زۆر چاک له مه مستی شیر ده گات ، بۆ به

له دارستانی کوردا کۆمه لێ گیانه وه ره بیکه وه ده زیان ، له ناوباندا شیری ک هه موو گه نت گیانه وه ره کان سلیمان لزی ده کردوه .
ماوه بک بوو شیره که دیسه نه بوو ، که هه والیان برسی ووتیان : شیر نه خۆشه وه له لانه کی خزیدا که مو توه .

شیر بۆ مندلان

رهوشت نه جات عمل هه ولیر سوپاس و پێژم بۆ تۆی به رتیم دابکی سه ریم چاو به نه سه ریم نه م دیتن شه وئ چاوت بخه وئ له م دیو بۆ نه م دیو به دلی گو شه و به سه ر برده ی خۆش ده ت هیتامه جۆش بۆ خه وئیکس زۆر تا دیار بوونی خۆر هه مووم له بیره وانسه ته کبیره

عزیز - زواد عبدالله - حکیم ولیا - کامران عبدالکریم - و .
که لیکێ تر ..
به رده وام بوونی ئه م چالاکی یه - شانز بیریانه له قوتابخانه کاندایا ، لسه ره رتیمو ئیک زانستی گه لیکه ئه نجامی چاک بۆ باشه روژ ده داته ده سه ره ، بگه ره که لیک جار مۆده ی روونای بۆ به ..

شیرزاد -

شانو له قوتابخانه کان دا

عزیز - زواد عبدالله - حکیم ولیا - کامران عبدالکریم - و .
که لیکێ تر ..
به رده وام بوونی ئه م چالاکی یه - شانز بیریانه له قوتابخانه کاندایا ، لسه ره رتیمو ئیک زانستی گه لیکه ئه نجامی چاک بۆ باشه روژ ده داته ده سه ره ، بگه ره که لیک جار مۆده ی روونای بۆ به ..

هه موو سه لانی له قوتابخانه کاندایا ، به تابه تی قوتابخانه ناومندیه کان ، قوتاییان ، له سه سه ره تانی ساله و ، ده ست ده گن به خۆنامه کورنی خۆیان بۆ نوونی چالاکی هه مه جۆر ..

به شتیکی زۆری ئه م چالا کی یانه ش ، شانۆ ده گرتیه وه ، که گه لیک به هه ری نوئی تیدا ده کشتیه وه ..

جسیم دوسکی لقنی ده وکن

شالوو عومه ر

واستی یاسین به رزنجی